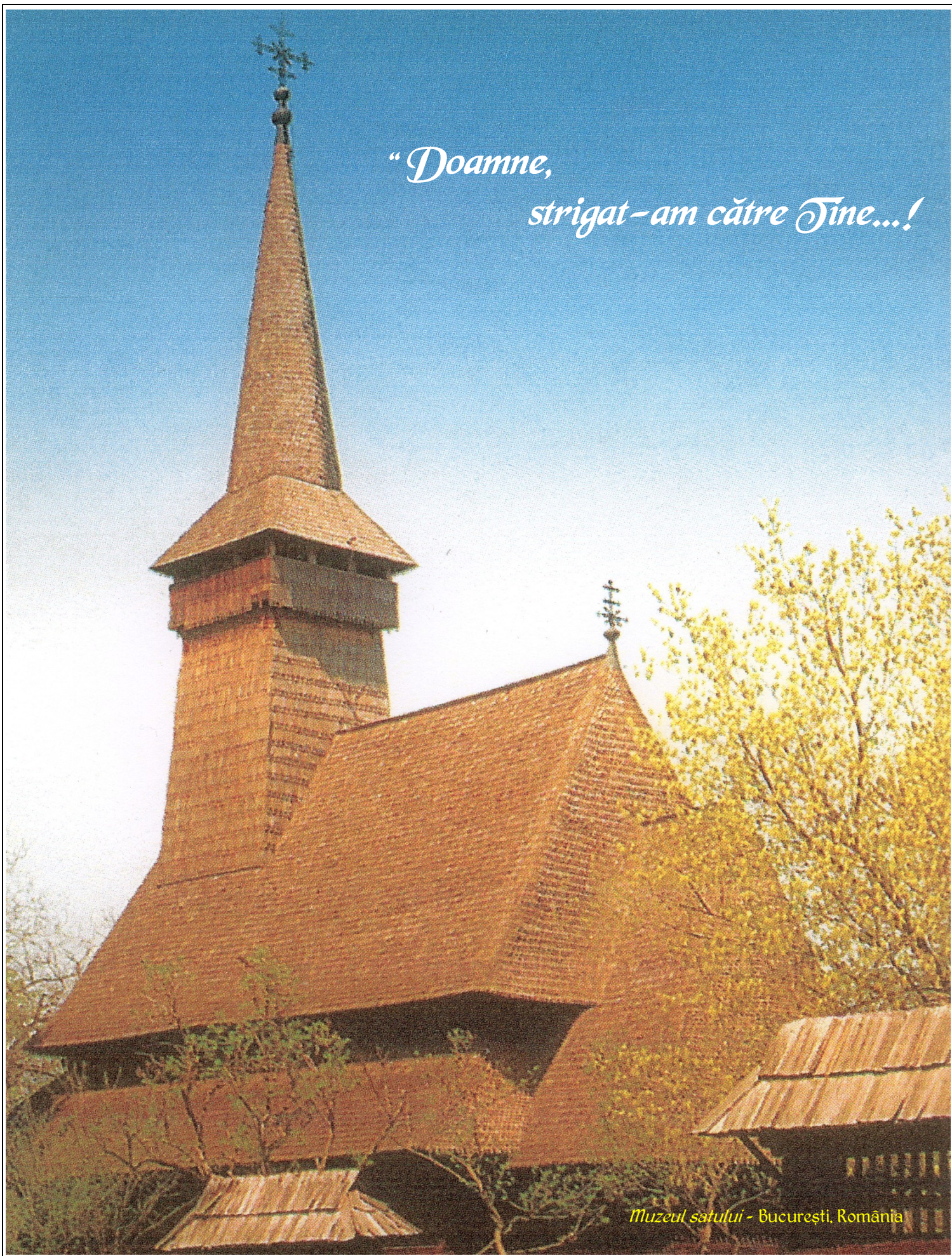
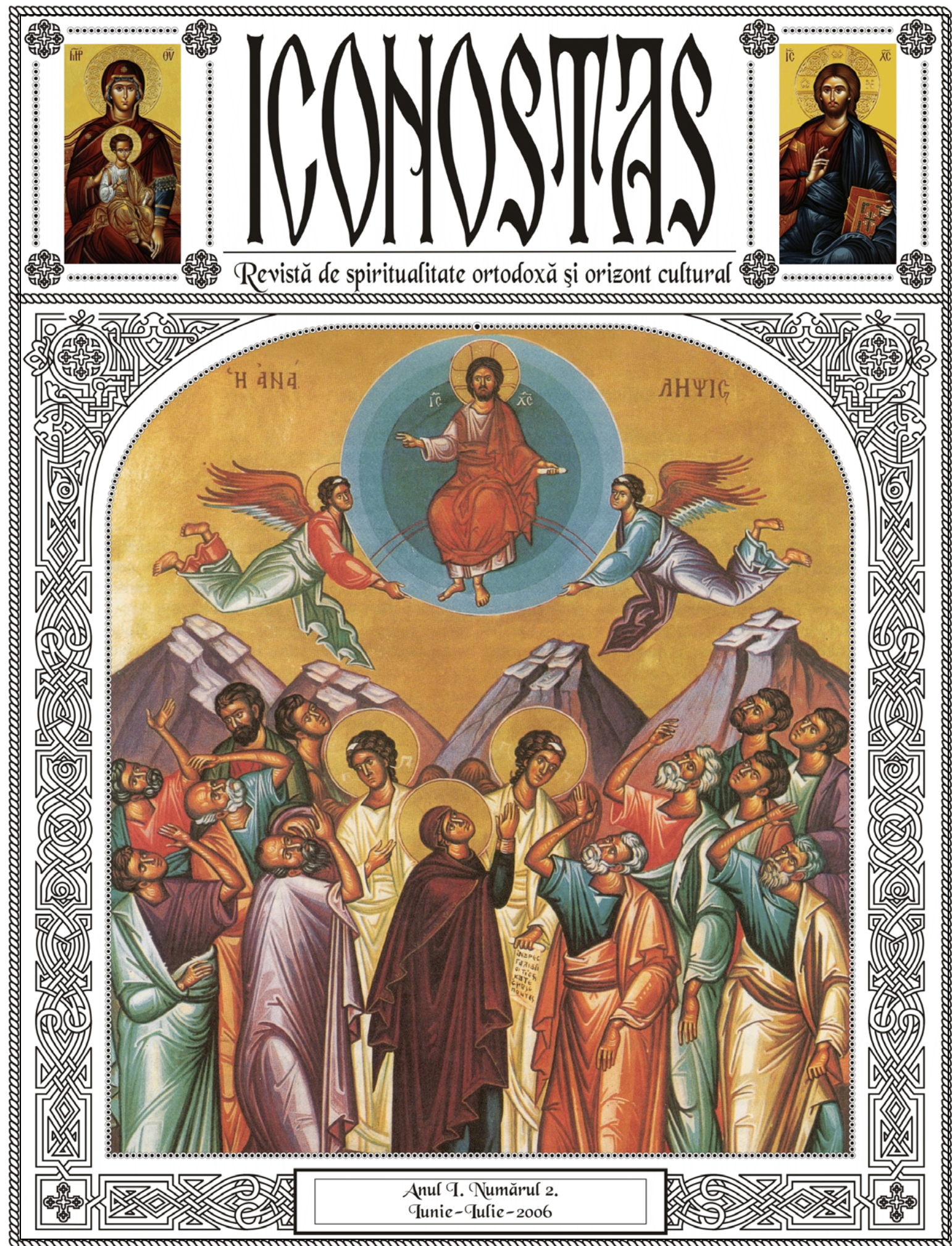

*“Doamne,
strigat-am către Tine...!”*

Muzeul satului - București, România

ICONOSTAS

Revistă de spiritualitate ortodoxă și orizont cultural

Anul I. Numărul 2.
Iunie-Iulie-2006

CUPRINS

Editorial	
Ortodoxie și viață creștină	01
Cuvânt arhieresc întru cinstirea Praznicului	
Înălțarea Domnului la cer și înălțarea noastră – + <i>Irineu, episcop RO&A</i>	02
Întru cinstirea Praznicului	
Pogorârea Duhului fără hotar – <i>Pr. Constantin Galeriu</i>	04
Taina Preasfintei Treimi (în texte de cult) – <i>Arhim Teofil Părăian</i>	05
Sfaturi despre frica de Dumnezeu – <i>Arhim. Cleopa Ilie</i>	07
Catechese Orthodoxe	
Les Bienfaits de la Liturgie Eucharistique – <i>Paul Ladouceur</i>	08
Ortodoxie românească militantă	
Mesajul Bisericii Ortodoxe Române la Întrunirea Mondială a Liderilor Religioși, Moscova 3-5 iulie 2006	10
Ortodoxia românească și Uniunea Europeană – + <i>Bartolomeu, mitropolitul Clujului</i>	11
Relația actuală dintre Ortodocși și Greco-Catolici în România	
Răvna casei Tale...	12
Legătura cu Biserica, mărturie de viață creștină autentică – <i>Părintele Nicolae</i>	15
Sfinți din “Lumea Nouă”	
Sfântul Ioan Maximovici, cel “nebun pentru Hristos”	16
Paradigme biblice și patericale	
Cine este Iov ? – <i>Maria Batori</i>	17
Din înțelepciunea părinților de demult	19
Frământările veacului acestuia	
Apostazii ale lumii moderne – <i>Daniela Bochiș</i>	20
Terapia bolilor sufletești – <i>Dr. Iulian Alexandru</i>	23
Dan Brown, <i>Codul lui Da Vinci</i> – Protest mediatic la un eveniment cultural blasfemiator	24
Paradoxuri ale vremurilor noastre – <i>Octavian Paler</i>	25
Cărți și idei	
Cardinal Marc Ouellet, “Divine resemblance” – <i>Pr. Dr. Nicolae Stoleru</i>	27

I C O N O S T A S

Revistă de spiritualitate și orizont cultural   Fondată - 2006

Editată de:

Biserica Ortodoxă Română “Înălțarea Domnului”

Montréal - QC

Révue de spiritualité et horizon culturel   Fondée - 2006

Editée par:

Église Orthodoxe Roumaine de L’Ascension du Seigneur

Montréal - QC

Redacția și corespondența
Office - 1581, rue Barré, Montréal, St-Laurent, Qc. - Canada, H4L - 4M5
Tel/Fax - (514) - 748 6730
E-mail - stolnican2004@yahoo.com
Web site - www.inaltarea-domnului-montreal.com

Grupul Redacțional
Daniela Bochiș - Preot Nicolae Stoleru - Daniel Bochiș
Tehnoredactare Computer

Daniela Bochiș - Daniel Bochiș - Raluca Stoleru

* Punctele de vedere exprimate în articole sunt în răspunderea autorilor *

•
3154727 - Dépot legal Bibliothèque Nationale du Québec, 2006
Dépot legal Bibliothèque Nationale du Canada, 2006

Ortodoxie și viață creștină

Ortodoxia este, cu evidență, calea spre Dumnezeu, calea mântuirii, a adevărului creștin deplin, a credinței drepte și a sfințeniei vieții, căci Hristos Mântuitorul, Însuși este „calea, adevărul și viața” (Ioan 14,6), „Mirele” Bisericii Sale.

Biserica Ortodoxă este Biserica lui Hristos, a apostolilor, sfinților, martirilor și strămoșilor noștri, de-a lungul unei istorii de peste două milenii.

Ortodoxia românească este Biserica lui Hristos pe pământul strămoșesc, temelie spiritualității neamului românesc.

În spațiul spiritual românesc, Ortodoxia este realitate existențială definitorie, ca religiozitate, ca viață creștină firească. „Ortodoxia” credinței românului corespunde cu „însăși firea omului” (monahul Rafael Noica), de bună seamă firea cea curată, neperversită.

În mintea românului, credința sa creștină este „legea strămoșească” iar familiaritatea cu Dumnezeu se exprimă în cuvinte de o plasticitate unică: „Bunul Dumnezeu”, „Măicuța Domnului”, „om al lui Dumnezeu”, „om fără Dumnezeu”, „bătut de Dumnezeu” (Părintele Stăniloae).

Românul credinței dreptmăritoare are conștiința bisericii, ca loc al sacralității și comuniunii, ca centru și reper al vieții de obște. Aceasta este și convingerea noastră

Când intri în biserică, chipurile cu nimb luminos ale sfinților și scenele zugrăvite în icoane și pe pereți, toate podoabele adăpostite aici, îți desfată privirea și te pătrunzi de evlavie.

Privești, ca și când ți s-ar desfășura înaintea ochilor, viața Mântuitorului, minunile, patimile. Învierea Lui și ți se înalță sufletul la cele cerești.

Stăm în biserică alături de magi, la nașterea lui Iisus, suntem martori la sfințirea apelor Bobotezei, îndurăm cu Hristos patimile cele mântuitoare, dinaintea Paștilor și ne umplem de sfântă bucurie, în noaptea cea luminată a Învierii. Împreună liturghisim, cu sacerdotul din „sfânta sfintelor” bisericii și, împărtășindu-ne euharistic de Hristos, avem arvuna și anticiparea vieții celei veșnice. Sentimentul atotprezenței lui Dumnezeu dă mare putere și tărie credinței și evlaviei noastre.

De la leagăn la mormânt, Biserica este prezentă în viața creștinilor, în momentele cele mai însemnate, de mântuitoare răscruce.

Ortodoxia românească înseamnă mulțimile uriașe de credincioși, adunați în biserici și împrejurul lor, la sărbătorile de Paști, la hramuri de biserici și mănăstiri, la racle cu moaște de sfinți, ai pământului sau dăruiti pământului românesc: Sf. Dimitrie cel Nou (de la București), Cuvioasa Parascheva (de la Iași), Sf. Calinic de la Cernica, Sf. Filofteia (de la Curtea de Argeș), Sf. Martiri de la Niculițel (Dobrogea) ...

Sărbătorile din bisericile noastre nu sunt simple comemorări și solemnități repetabile ci realități mistice, sacramentale, trăite prin credință, cu toată intensitatea și pe toată gama stărilor sufletești.

Trei dintre marile praznice, care împodobesc ca o cunună anul liturgic și anume Înălțarea Domnului, Pogorârea Duhului Sfânt (Rusaliile) și Sfânta Treime, din perioada post-pascală, sunt aproape îngemănate, ca semnificație soteriologică și ca apropiere în timp dar mai ales adânc înrădăcinate în spiritualitatea populară. Acestora le dedicăm spațiu prioritar, cu teologhisiri și luări aminte de aleasă inspirație, în paginile numărului de față al revistei noastre.

Editor

Înălțarea Domnului la cer și înălțarea noastră*

Potrivit planului din veci al lui Dumnezeu, de creare a lumii și a omului, întreaga existență creată nu este destinată unei vieți inerte, autonome în plan fizic, lipsită de comuniunea cu cerul, cu Creatorul, ci are ca scop tocmai împărtășirea vieții dumnezeiești în lumea văzută, ca un prag și fereastră spre veșnicie, spre înălțarea omului și, împreună cu el, a întregii existențe spiritualizate, în comuniunea supremă de iubire cu Dumnezeu.

Spre a restabili și a desăvârși comuniunea cu oamenii, Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos s-a întrupat, a propovăduit adevărul despre Sine și despre om, a pățimit, a fost îngropat, a înviat, a petrecut 40 de zile cu trupul înviat printre oameni și mai apoi s-a înălțat la Tatăl, împlinind astfel voia lui Dumnezeu, pentru ca omenirea și creația să fie răscumpărate și eliberate de tirania și amăgirea vicleanului diavol.

După 40 de zile de la învierea lui Hristos din morți, sărbătorim praznicul bucuriei și al nădejzii, prin care Fiul lui Dumnezeu ne încredințează că, deși cu trupul s-a înălțat la ceruri, continuă să fie totdeauna prezent alături de noi, purtându-ne de grijă, binecuvântându-ne și iertându-ne căderile și amăgirile.

Scriptura Noului Testament ne dă mărturie despre acest lucru, în cartea Faptele Apostolilor (cap.I), acolo unde se relatează faptul Înălțării Domnului.

Mântuitorul Hristos încerca să-i convingă pe apostoli, să le spulbere teama că vor rămâne singuri pe pământ, după plecarea Sa dintre ei. Tăria convingerii, asupra venirii Duhului Sfânt peste apostoli era pentru Domnul elementul puternic de încurajare și îmbărbătare a acelor oameni care, trecând prin multe necazuri și neajunsuri, l-au însoțit în lucrarea propovăduirii. Suntem convingși că și Mântuitorul, ca om, a trăit, în acele clipe dinaintea Înălțării, un oarecare sentiment de melancolie față de prietenia și atașamentul unor oameni, care nu l-au urmat din rațiuni materiale, ci doar din considerente spirituale. Nu l-au urmat pentru ceea ce le putea oferi El, ci pentru ceea ce era și este El. Mai rar, trebuie să o spunem, se întâmplă astăzi așa ceva. Avem,

Rodnicia sacramentală a familiei, chip al lui Dumnezeu, în perspectivă trinitară, apare în toată vitalitatea ei.

Se aduce în discuție, tot în această primă parte a cărții, sintagma familie = „biserica domestică” (de inspirație hrisostomică) și prin aceasta se accentuează familiei identitatea teologică, pe fundament antropologic și pnevmatologic. Iubirea lui Dumnezeu Cel în Treime se împărtășește în Biserică, prin Botez, Euharistie și Cununie, ceea ce ridică familia la demnitatea unui sanctuar sfințit și sfințitor. În această „biserica domestică” părinții vor fi, pentru odraslele lor, primii propovăduitori ai credinței, prin cuvânt și faptă (Sf. Ioan Hrisostom) și familia va fi, în ansamblul ei, sursă inepuizabilă de spiritualitate (p. 63). Comuniunea persoanelor, în sânul „bisericii domestice”, prin dăruirea sinceră de sine, dă o imagine a comuniunii treimice. Familia – „biserica domestică” naște fapte noi, fii ai lui Dumnezeu, în ordinea naturii și a harului. Misiunea sacramentală a familiei este de a da mărturie despre iubirea lui Hristos pentru Biserică, despre iubirea treimică pentru lume (p. 97).

În partea a doua a lucrării se tratează mai întâi despre Duhul Sfânt, ca pecete a alianței conjugale în Hristos și sursă de spiritualizare, pentru cuplu și familie. Se continuă apoi cu definirea vocației creștine a căsătoriei, ca o cale spre sfințenie. Concret, vocația constă în urmarea lui Hristos, „Mirele”, care iubește Biserica și se jertfește pentru ea (p. 146). În familia creștină are loc o creștere, o înnobilitate a persoanelor, în comunitatea de viață și iubire, după „chipul” lui Dumnezeu. Din slăbiciuni omenești, căsătoria poate fi atinsă de păcat, despre care știm, din Scriptură, că este ruperea alianței, adică refuzul relației personale cu Dumnezeu. În cazul concret al căsătoriei creștine, păcatul, care o întinează, face iubirea sterilă (neroditoare) și distruge comunitatea de viață a soților (p. 200).

Autorul pledează pentru o etică conjugală și familială, pe care a promovat-o dintotdeauna Biserica și care înseamnă înrădăcinarea vieții cuplului creștin în rugăciune, jertfă și viață sacramentală, prețuire reciprocă și iubire (p. 265). Misiunea capitală a familiei creștine constă în a oferi societății paradigma comuniunii, a trăinicieii „bisericii domestice” și a se dovedi protagonista „civilizației iubirii” (p. 274).

În ultimul capitol al cărții, „Taina Cununii și misiunea Bisericii – simbol al misiunii eclesiale a soților”, se subliniază în principal că tot orizontul acestei abordări se concentrează pe iubire și se unifică în iubire, care coboară de la Părintele Cereșc, asumând umanul (bărbat, femeie, prunc), în taina descoperirii și jertfei Sale, pentru mântuirea lumii. Iar iubirea dăruită de Dumnezeu familiei se arată fără încetare în roadele unității, bune înțelegeri și slujirii reciproce, precum și a semenilor.

Se cuvine să facem o mențiune specială, de îndreptățită apreciere, asupra seriozității construcției acestui studiu, pe baza unei bibliografii la temă, de incontestabilă calitate și autoritate și cu un aparat critic de mare acuratețe, solid și revelator. Ca teolog ortodox, am fost impresionat de articularea la surse bibliografice patristice, ale patrimoniului Bisericii nedivizate precum: Sf. Ioan Hrisostom, Sf. Grigorie de Nazianz, Origen și Tertulian, Chiril al Alexandriei, Sf. Efreem Sirul și Evagrie Ponticul, Sf. Maxim Mărturisitorul etc. dar și Nicolae Cabasila, de mai târziu, precum și la teologhisirile contemporane ale unor Sergiu Bulgakov, Paul Evdokimov sau Christos Yannaras. Aceasta pe lângă apelul la „clasici”, Augustin și Toma d'Aquino dar și la gândirea teologică catolică modernă, a unor consacrați precum: Hans Urs von Balthasar, M.J. Scheeben, H. de Lubac, Ioan Paul al II-lea (enciclicele sale), J. Ratzinger (actualul papă Benedict al XVI-lea) etc. Deschiderea ecumenică a autorului studiului este ilustrată și de includerea în aparatul critic a trei mari teologi protestanți, relaționați cu tema abordată: Karl Barth, Emil Brunner și Jürgen Moltmann.

Deși tratează o problematică de profunzime teologică, limbajul acestei lucrări este accesibil, mesajul cursiv și mobilizator iar lungimea de undă comună, interconfesional. Cartea este marcată de un suflu nou, cătuși de puțin scolastic, îmbinând armonios contemplația cu reflecția, asupra confruntărilor actuale și a viitorului umanității creștine, în nucleul căreia se află familia. Studiul acesta contează deja ca un reper necesar al literaturii de specialitate și cultural în general.

Pr. Dr. Nicolae Stoleru

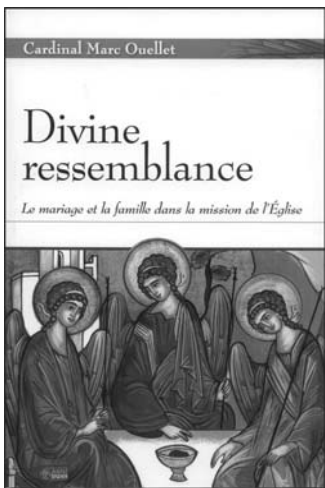

Cardinal Marc Ouellet

Divine ressemblance

*(Dumnezeiasca asemănare)*Le mariage et la famille dans la mission de
l'Église*(Căsătoria și familia în cadrul misiunii
Bisericii)*

Éditions Anne Sigier, Qc., Canada, 2006, 311 pag.

Autorul volumului pe care îl prezentăm, Marc Ouellet, a fost numit arhiepiscop și apoi Cardinal de Quebec în anul 2003. Este originar dintr-o familie numeroasă din Abitibi, Qc., cu educație creștină temeinică, îmbogățită cu studii teologice strălucite. Încă din mediul său familial a simțit și înțeles lucrarea harului dumnezeiesc și a dobândit convingerea legăturii adânci între iubirea dumnezeiască,

treimică și cea care face liantul și tăria familiei creștine.

Cartea este un studiu complex, cu anvergură interdisciplinară, în ansamblul cercetărilor asupra raportului între Teologie și antropologie, mai concret între Treime și familie (p. 8). Mai multe serii de conferințe ale autorului, cu această temă, au fost concentrate, cursiv și unitar, în volumul de față, ce cuprinde reflecții asupra spiritualității conjugale și familiale, fundamentate teologic pe taina Treimii și inspirate de taina Treimii. Ele sunt menite să aducă o contribuție utilă la mai buna înțelegere a rațiunilor profunde ale angajării și pozițiilor pe care Biserica le promovează în dezbaterile societății contemporane, asupra căsătoriei și familiei, asupra integrității persoanei și a locului ei în ansamblul planului dumnezeiesc, în ultimă instanță sunt contribuție la „dialogul dintre credință și cultură” (p. 9).

Studiul se raportează la enciclici papale mai vechi și mai noi, ale secolului XX, corespunzătoare problematicei abordate, ca documente normative, de orientare doctrinară și identitate confesională, între care: „Gaudium et Spes”, „Humanae vitae”, „Lumen Gentium”, „Mulieris Dignitatem” și mai cu seamă „Familiaris Consortio” (1981), citată frecvent. Autorul acestui din urmă document, considerat o adevărată

„chartă a familiei”, papa Ioan Paul al II-lea, apără cu curaj și perseverență realitatea și valoarea familiei, din perspectivă antropologică și ecclesiologică, dând răspuns din partea Bisericii (catolice), la criza și deriva valorilor culturii contemporane, în pragul mileniului III creștin. Răposatului pontif îi aparține anticiparea: „Viitorul umanității trece prin familie”.

Complexul studiu al cardinalului Ouellet se structurează pe două mari părți: I. Spre o antropologie trinitară a familiei; II. Perspectivele unei spiritualități trinitare, pentru căsătorie și familie (aceasta din urmă, ocupând partea cea mai întinsă din volum).

Prima parte începe cu o radiografiere sociologică a instituției familiei în societatea contemporană. Angloasele și bulversările omului modern, urbanizarea și industrializarea, se răsfrâng și se oglindesc în tabloul și problematica familiei. Asistăm la o criză majoră a instituției căsătoriei și familiei. Aceasta nu mai are caracter patriarhal, de microgrup social, unde să fie reprezentate toate generațiile, ci este marcat moleculară și conjugală. În context secularizant, dragostea, liantul cuplului, este deconectată de căsătorie iar sexualitatea deconectată de dragoste și procreare. Pe de altă parte, societatea consideră familia o chestiune din sfera privată iar legile permissive ale acesteia îndepărtează familia de reperele ei fundamentale. Repercursiunile se observă cu ușurință: divorțuri, avorturi și în general mentalitate contraceptivă, ignorarea (abandonul) tainei cununiei etc.(p. 18-19).

Autorul dezvoltă în continuare punctul de vedere creștin, ca răspuns la aceste stări de fapt, cu argumente teologice, pentru a demonstra demnitatea persoanei umane, relaționarea acesteia cu Dumnezeu și îndeosebi evidența că instituțiile căsătoriei și familiei nu sunt simple așezăminte umane, protocoale și conveniențe sociale, ci sunt înscrise într-un orizont divin-uman, cu încărcătură mistică și pondere existențială. Creștinii au datoria să promoveze – civilizația iubirii – din izvorul iubirii, care este Dumnezeu, într-o lume flămândă de valorile umane și spirituale fundamentale.

Se face o comparație, o analogie, între Sfânta Treime și familie, termenul fiind comuniunea persoanelor, care ține de calitatea dăruirii de sine, în relațiile interpersonale(p. 54). *Omul este chip spre asemănare cu Dumnezeu – imago Dei* – Și a zis Dumnezeu : Să facem om după chipul și asemănarea Noastră...Și l-a făcut Dumnezeu pe om ; bărbat și femeie i-a făcut (Geneză 1, 26-27). Asemănarea aceasta are darul să sacralizeze familia, în sânul căreia se trăiește un veritabil mister al alianței, hrănit la izvorul fidelității soților, a unității cuplului și rodniciei acestuia. Precum cea dumnezeiască, și dragostea omenească, a soților, este capabilă de reciprocitate.

așadar, înainte de momentul Înălțării Domnului, icoana Prietenului cu prietenii.

Avea, poate, Domnul Hristos și oarecare neliniște, că cei ce-l slujiseră cu devotament și se identificaseră cu patima Lui, ar putea să nu înțeleagă îndeajuns taina Înălțării Sale. De aceea le-a zis: "Ci veți lua putere, venind Duhul Sfânt peste voi ..." (Fapte 1, 8).

Paternitatea lui Iisus asupra ucenicilor trece astfel dincolo de timp. Prin Duhul Sfânt, după Înălțare, Hristos va fi alături de fiecare suflet ce se va apropia de El.

Trebuia ca Domnul să se înalțe și astfel să se coboare Duhul Sfânt, cea de a treia persoană a Sfintei Treimi, prin care să se înfăptuiască, până la sfârșitul veacurilor, opera de răscumpărare pecetluită de Fiul lui Dumnezeu.

Ne-am putea întreba, ce ne-ar spune pietrele și stâncile de pe Muntele Măslinilor, dacă ar putea vorbi? Pe acolo a coborât Domnul la Intrarea în Ierusalim, acolo s-a rugat și a plâns cu amar, în Grădina Ghetsimani, peste ele s-a așezat privirea Fiului, atunci când era răstignit pe cruce. Și iată că tot aici are loc și minunatul eveniment al Înălțării Sale. "Și acestea zicând, pe când ei priveau, S-a înălțat și un nor L-a luat de la ochii lor. Și privind ei, pe când El mergea la cer, iată doi bărbați au stat lângă ei, îmbrăcați în haine albe, care au și zis: Bărbați galileeni, de ce stați privind la cer? Acest Iisus care S-a înălțat de la voi la cer, astfel va și veni, precum L-ați și văzut mergând la cer." (Fapte 1, 9-11).

Părinții Bisericii, care au tâlcuit Evangheliile, ne spun că cei doi bărbați sunt de fapt îngeri și ne precizează că întotdeauna îngerii L-au slujit pe Domnul, în vremea petrecerii sale pământești. La peștera Nașterii din Betleem, îngerii cântau: "Slavă întru cei de sus, lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire ..." (Luca 2, 14). Au fost prezenți și la înviere: "Ce căutați pe Cel Viu între cei morți?..." (Matei 28, 6), le-au spus femeilor mironosițe iar acum la Înălțare, tot ei îi asigură pe apostoli și pe Maica Domnului, că Hristos va reveni așa cum îl văd acum înălțându-se.

Și mare însemnătatea praznicului Înălțării dar poate că lucrul cel mai important, cu care trebuie să rămânem, după această sărbătoare, este că Domnul S-a înălțat la ceruri, ca și omul să se înalțe întocmai. Dar cum am putea noi imita Înălțarea Domnului? Și posibil așa ceva? Da ! Și posibil și tocmai în aceasta constă chemarea de creștin și anume în faptul de a ne ridica, prin credință și viață bineplăcută lui Dumnezeu, peste patimile și răutățile lumii, peste ispitele de tot felul, care ar veni asupra noastră, peste opacitatea păcătoasă a lumii. Imaginea omului care aspiră la îndumnezeire este imaginea omului înălțat la intimitatea unirii cu Dumnezeu.

Prin Înălțarea Sa, Hristos nu părăsește lumea, ci intră și mai profund în tainicul ei. Înălțarea Domnului la cer corespunde cu înălțarea Domnului pe tronul inimilor noastre. Paradoxal, dar așa este. S-a înălțat Domnul și a coborât deopotrivă în cele mai tainice cămări ale sufletelor noastre. Nu suntem singuri niciodată, fraților. Acesta este mesajul Bisericii dintotdeauna. Hristos Dumnezeu înălțat este prezent în veci cu noi, în Duhul Sfânt.

Vă chem așadar pe toți să vă bucurați de firescul vieții creștine de zi cu zi, întăriți de cuvântul Domnului că nu suntem orfani, că nu suntem ai nimănui ci avem ocrotirea, purtarea de grijă și buna călăuzire de la Atotțiitorul nostru. Păstrați pe Hristos Domnul în suflete și veți cinsti astfel, curat și înălțător, numele și demnitatea de creștin.

+ I R I N E U, Episcop Vicar RO&A
"Solia" 6, 2005

* Cuvânt arhieresc de învățătură, al P.S. Episcop IRINEU, din galeria celor înserate în numerele din ultimii ani în „Solia”, revista eparhială ROEA, „cuvânt de suflet”, cald, apropiat, mișcător, în duh românesc, bine articulat biblic, patristic și filocalic, fără prețiozități retorice și de aceea așteptat și mult gustat de către românii ortodocși din bisericile de peste Atlantic.

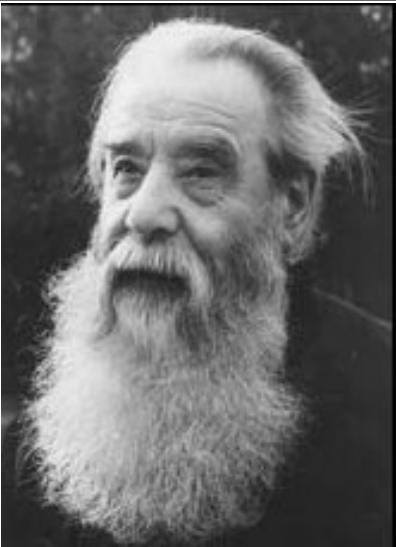

Pogorârea Duhului fără hotar*

Odrăslită prin și din sângele lui Hristos pe Cruce, Biserica *se naște* din Duhul Sfânt la Cincizecime și intră vizibil în istorie.

După Cina cea de Taină, Mântuitorul rostește ucenicilor Săi acest cuvânt greu: „Eu vă spun adevărul: vă este de folos ca să Mă duc Eu” (Ioan 16, 7). Ucenicii se întristează. Cum, Doamne, „este de folos” să ne despărțim? Iisus explică: „De M-ați iubi, v-ați bucura că Mă duc la Tatăl... Căci dacă nu Mă voi duce, Mângâietorul nu va veni la voi, iar dacă Mă voi duce, El voi trimite la voi”. Iisus Hristos dezvăluie taina duhului: *spiritualizarea* și universalismul prezenței Lui în noi, în Duhul Sfânt, deci a mântuirii noastre. Iisus petrecuse cu ucenicii trupește în acei ani ai harului. A fost cu ei față către față; cu ei, lângă ei. Cât L-au înțeles ei oare și cunoscut? Ispitit de o slujnică, în curtea arhiereului, despre Mântuitorul, Petru va spune: „nu cunosc pe omul acesta” (Matei 26, 72). Și noi, trupește, putem petrece lângă cineva ani și zeci de ani, fără să-l cunoaștem, fără să știm ce se petrece în sufletul lui. E o mărginire, o limitare a materiei în timp și spațiu. Numai când se deschid ochii duhului, când se luminează „ochii gândului”, în Duhul Sfânt, înțelegi, cunoști cu adevărat lumea cerului și a pământului și te rezidești în ea. Pentru aceasta a venit Hristos și a trimis pe Duhul Sfânt, de la Tatăl.

Și a săvârșit acest lucru, temeinic, prin Înviere și Înălțare. Încă în Înviere lucrează în ucenici o trecere pascală de la trup la duh, Hristos fiind cu ei, când văzut, când nevăzut. Dar creșterea în simțirea duhovnicească, spirituală, devine tot mai revelatoare prin Înălțare. Înainte de a se „despărți și înălța la cer, Iisus Hristos făgăduiește ucenicilor: „Eu cu voi sunt în toate zilele, până la sfârșitul veacurilor” (Matei 28, 20). Deci se va înălța *fără să se despartă* de ei, de noi, de lume. Preamărește, în acest sens, cântarea Bisericii: „Pe cele de pe pământ unindu-le cu cele cerești, Te-ai înălțat întru slavă, Hristoase Dumnezeuul nostru, de unde nicicum nu Te-ai despărțit, ci ai rămas nedepărtat, grăind celor ce te iubesc pe Tine: Eu sunt cu voi și nimeni împotriva voastră” (Condacul Înălțării Domnului). Suirea, Înălțarea la cer, înseamnă umplerea tot mai deplină a firii Lui omenești cu infinitul dumnezeirii, în Duhul Sfânt, până la dreapta Tatălui; or, nu era *depărtare*, ci, dimpotrivă, o tot *mai adâncă apropiere* și unire cu noi – o coincidență între tronul dumnezeiesc și intimitatea noastră, datorită și faptului că Insuși Trupul omenesc al Domnului șade pe „tronul dumnezeiesc”. După această plinire a înălțării firii umane în Hristos, până la dreapta Tatălui, urmează lucrarea, răspândirea, extinderea mântuirii și suirii noastre în harul și Adevărul Lui. Duhul Sfânt, de la care S-a întrerupat Fiul, pogoară – trimis de la Tatăl – pentru ca Fiul „să ia chip”

luminos și în fiii oamenilor. Faptul se petrece la cincizeci de zile după Înviere. Și, într-adevăr, în acea zi, „din cer, fără de veste, s-a făcut un vuiet ca de suflare de vânt, ce vine repede și a umplut toată casa unde sedeau ei. Și li s-au arătat împărțite limbi ca de foc și au șezut pe fiecare dintre ei. Și s-au umplut toți de Duhul Sfânt și au început să vorbească în alte limbi, precum le dădea lor Duhul a grăi. Și erau în Ierusalim locuitori iudei, bărbați cucernici din toate neamurile care sunt sub cer. Și, iscându-se vuietul acela, s-a adunat mulțimea și s-a tulburat, căci fiecare îi auzea pe Apostoli vorbind în limba sa... Mulțime de parți și mezi și elamiti și cei ce locuiesc în Mesopotamia, în Iudeea și Capadocia, în Pont și Asia, în Frigia, în Egipt, Libia, romani în treacăt... iudei și prozeliti” (Fapte 2, 2-11). Și întrucât unii dintre iudei, auzindu-i pe Apostoli grăind în felurite limbi, huleau, zicând că sunt „plini de must, beți”, atunci Petru Apostolul, ridicându-se în mijlocul lor, a înălțat cuvântul. Și precum încredințase Hristos: „Cel ce crede în Mine... râuri de apă vie vor curge” (Ioan 7, 38) (adică din inima și din gura lor), într-adevăr așa se petrece acum, prin Apostolul care rostește: „Bărbați iudei ... luați în urechi cuvintele mele. Aceștia nu sunt beți, ci se plinește acum spusa Proorocului: în zilele din urmă, zice Domnul, voi turna din Duhul Meu peste tot trupul” (Fapte 2, 14-17); și vestindu-L pe Hristos în puterea Duhului Sfânt – care topise în el și frica și neștiința – încheie cuvântul: „Să știe toată casa lui Israel că Dumnezeu pe acest Iisus, pe care voi L-ați răstignit L-a făcut Domn și Hristos” (Fapte 2, 3-6). Cu adevărat duhul și inima lui Petru erau pline de Hristos. Și Duhul Îl vestea, Îl răspândea, pentru ca Hristos să ia chip, chiar din acea zi, prin Duhul Sfânt, în mii de inimi. Era răspândirea prezenței în duh a lui Hristos, a spiritualizării și universalismului mântuirii, căci Duhul nu are hotar. Și așa, la propovăduirea Apostolului, cei de față, pătrunși la inimă, au întrebat, cu râvnă, pe Petru și pe ceilalți Apostoli: Bărbați frați, ce să facem? Și a zis către ei: Pocăiți-vă și să se boteze fiecare în numele lui Iisus Hristos... și veți primi darul Duhului Sfânt. Și s-au botezat în acea zi ca la trei mii de suflete” (Fapte 2, 37-41). Răsădul Părintelui ceresc, Fiul, prin care toate s-au făcut și se refac, s-a semănat și se seamănă de atunci mereu în Duhul Sfânt, în fiecare suflet.

Trei cuvinte smerite de legătură (prepoziții) ne stau la

păcate, „o mulțime de oameni învață despre trecut din cărți de ficțiune și filme” Cei ce n-au citit Scriptura sau n-au citit-o cu seriozitate și evlavie, ar putea fi tentați să creadă ficțiunile subversive ale lui Brown, chiar dacă ele nu se bazează pe documente credibile, respectiv evangheliile apocrife. Literatura apocrifă, „evangheliile” lui Iuda, Toma, Nicodim, Filip, nu mai încetează să se descopere, deși lista cărților din canonul Sf. Scripturi este stabilită deja, de multă vreme și pentru totdeauna.

După opinia unui cleric și profesor român de Teologie, pe care o împărtășim, „cartea este periculoasă, pentru toți creștinii, îndeosebi pentru cei care n-au aprofundat Scriptura, istoria lumii și a Bisericii universale. Este o ficțiune otrăvitoare și dăunătoare pentru suflete” (Pr. Prof. Ion Popescu). Ea întărește afirmația, așezată ca motto al cărții și devenită constatare bumerang, cinică și plină de sarcasm: „mulți au făcut negoț cu iluzii și false minuni, amăgind mulțimile nătânge” (Leonardo Da Vinci).

Searching Internet

Paradoxuri ale vremurilor noastre

Avem clădiri mai mari dar suflete mai mici
Cheltuim mai mult dar avem mai puțin
Avem case mai mari dar „familii” mai mici
Avem case mai frumoase dar cămine destrămate
Avem mai multe cunoștințe dar mai puțină judecată
Avem mai mulți experți și totuși mai multe probleme
Avem mai multă medicină dar mai puțină sănătate

Rădem prea puțin și ne enervăm prea repede
Ne culcăm prea târziu și ne trezim obosiți
Privim prea mult la televizor și citim prea puțin
Ne rugăm prea rar și superficial
Ne-am înmulțit averile dar ne-am redus valorile
Vorbim prea mult și înțelegem prea puțin

Am învățat cum să ne câștigăm existența dar nu și cum să ne rânduim viața
Am adăugat ani vieții și nu viața anilor
Am cucerit spațiul cosmic dar nu și pe cel interior
Am făcut lucruri mai mari dar nu și mai bune
Am cucerit atomul dar suntem robi ai prejudecăților noastre

Scriem mai mult dar învățăm mai puțin
Plănuim mai multe dar realizăm mai puține
Am învățat să ne grăbim dar nu și să așteptăm
Am conceput mijloace ultrarapide de informare dar comunicăm tot mai puțin
Trăim vremurile *fast-food*-ului și digestiei greoaie, în trupuri supraponderale,
Trăim vremurile caracterelor meschine și ale relațiilor superficiale, ale scutecelor de unică folosință și moralității de doi bani ...

Iubite cititorule,

chiar de nu împărtășești aceste puncte de vedere, totuși:

Nu uita să petreci timp cu persoanele iubite și să prețuiești acele momente, căci apropiării tăi nu vor fi cu tine o veșnicie
Nu uita să spui vorbe bune și înțelepte copilului tău, căci, de la un timp, nu va mai fi cu tine
Nu uita să îmbrățișezi cu dragoste pe cei din preajma ta, căci este singura comoară sufletească pe care o poți împărtăși și nici nu te costă nimic

Fă-ți timp să iubești, fă-ți timp să comunici și să împărtășești gândurile prețioase și delicate din mintea și inima ta

Prelucrare a unui grupaj de Reflecții aparținând publicistului

Octavian Paler

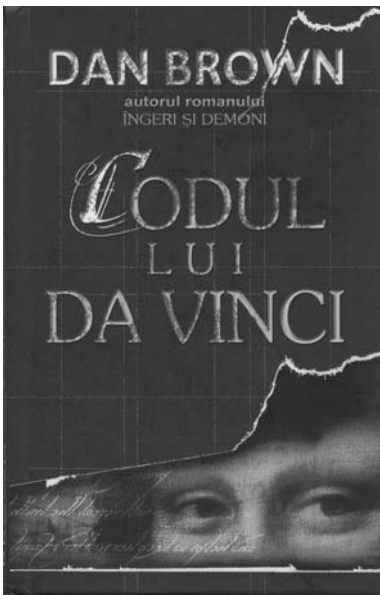

Dan Brown

Codul lui Da Vinci

Protest mediatic la un eveniment cultural blasfemiator

Best-seller al anului 2005, romanul „Codul lui Da Vinci”, sub semnătura lui Dan Brown, transpus cinematografic un an mai târziu, a declanșat incitante comentarii și dispute, proteste legitime, pentru neconformismul său agresiv și raportarea bizară și iconoclastă la valorile religiei și civilizației creștine.

Romanul introduce pe cititor în atmosferă, cu o prezentare succintă a două organizații oculte, care vor

acționa în țesătura epică: societatea secretă La Prieuré (Stăreția) de Sion și congregația catolică ”Opus Dei”, aceasta din urmă recunoscută de Vatican deși controversată în privința practicilor sale dure, de „mortificare corporală”.

Aceste două organizații au legături istorice, de obârșie și de vocație, cu ordinele Templierilor și Cavalerilor de Malta. Celei dintâi societăți i-ar fi aparținut, potrivit unor documente descoperite la Biblioteca Națională din Paris, Isaac Newton, fizicianul și astronomul, pictorul renescentist Sandro Botticelli, Victor Hugo, poetul și dramaturgul și, nu în ultimul rând, marele umanist al Renașterii, Leonardo da Vinci.

Moartea enigmatică a ultimului mare maestru al Confreriei, Jacques Saunière, custode la muzeul parizian Luvru și mesajul inedit, lăsat descoperitorilor cadavrului, declanșează un scenariu palpitant și alert.

Membrii Confreriei erau deținători de mari secrete ale umanității, pe care întemeietorii, templierii, le-ar fi descoperit sub „sfânta sfintelor” templului antic al regelui Solomon, din Ierusalim. Se considera că cine deține aceste secrete, deține de fapt și puterea mondială, între care și misterul Graalului.

Autorul centrează Graalul pe persoana lui Iisus Hristos, legată de cea a Mariei Magdalena. Într-o perspectivă

neopăgână, merge pe ideea refacerii sacralității de tip feminin, genuină umanității, deturnată și distrusă, zice-se, de Biserica Catolică, pentru a o accentua pe cea masculină. O altă acuză adusă acestei Biserici este că a ocultat reputația morală discutabilă a Mariei Magdalena, cu scopul de a conferi lui Iisus aură divină de necontestat. Graal are și ipostaze concrete, căci este când cupa din care a băut Mântuitorul la Cina cea de Taină, când pânțelele născător al Mariei Magdalena. Aceasta ar fi fost soția și iubita lui Iisus, i-ar fi dăruit un fiu, a cărui generație se perpetuiază până astăzi și este protejată de membrii Societății sus amintite. În celebrul tablou al lui Leonardo, „Cina cea de Taină”, de la Luvru, susține Brown, apostolul care stă lângă Iisus și despre care noi credem că este Ioan Evanghelistul, este de fapt Maria Magdalena. De asemenea, în la fel de celebrul tablou „Mona Lisa”, personajul înfățișat nu este altul decât Da Vinci însuși iar numele Mona Lisa este anagrama numelor zeităților antice egiptene Amon și Isis.

Cartea în discuție desconsideră grosolan dogma Sfintei Treimi, dumnezeirea lui Hristos (cu accent exclusiv pe umanitatea Sa), ignoră deliberat cultul mariologic, contestă veridicitatea Evangheliilor canonice (spunând că sunt documente omenești și nu divino-umane, inspirate), precum și autoritatea datelor și evenimentelor istoriei creștinismului primar.

Considerațiile pretins deferente, despre Iisus Hristos: „personaj istoric de o forță extraordinară, poate cel mai enigmatic și harismatic lider pe care l-a cunoscut omenirea din toate timpurile”, profet excepțional și taumaturg, nu pot evita, totuși, coborârea într-o umanitate banală și blasfemiatoare, de muritor, ca toți ceilalți, exemplificată deja.

Cartea abundă de invenții fanteziste, de ficțiuni și enormități, de bricolaj cu false enigme, ale unor minți preocupate de ocultism și magie, de mitologiile celtice și gnosticism, în orice caz cu apetență accentuată pentru senzational. Intriga captivantă, cu un arsenal amplu și mozaicat de mijloace, profilează romanul comercial, vizând succesul la o anumită categorie de public consumator: societăți secrete, criptograme, tablouri celebre, simboluri misterioase, secretomanie, cu coduri și supracoduri, aluzii orgiastice, decor renescentist etc.

Romanul ”Codul lui Da Vinci” este un produs al curentului post modernist, orientat spre o religiozitate păgână și discreditare a creștinismului. El reflectă societatea postindustrializată, confuză și dezabuzată, ce tinde să alunece vizibil spre o religie paralelă și pseudospiritualitate.

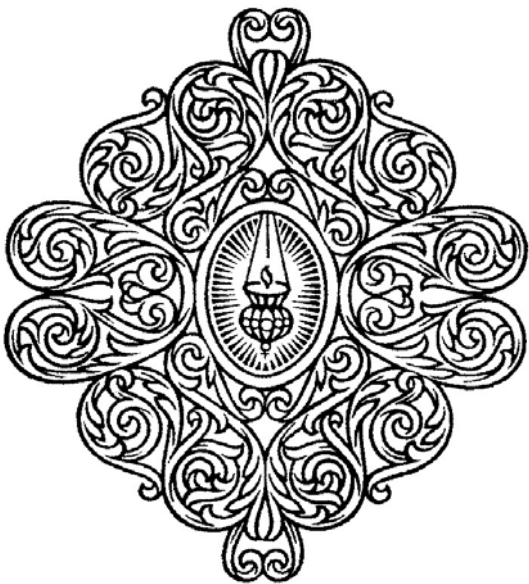
Cartea și transpunerea ei cinematografică pot avea impact serios și toxicitate îngrijorătoare, asupra conștiinței unor oameni cu orizont restrâns de cunoștințe și convingeri religioase labile. Bart Ehrman, cel care a publicat studiul critic „Adevăr și ficțiune în Codul lui Da Vinci” spune că, din

inimă, tâlcuind această taină: „*prin*”, „*în*” și “*din*”. Cuvântul „prin” ne îndreaptă cugetul la Fiul, la Hristos: „*prin* El toate s-au făcut”, și iarăși: „*prin* Mine de va intra cineva se va mântui. Cuvântul ‘în’ ne îndreaptă cugetul la Duhul: „nimeni nu poate să zică: Domn este Iisus, decât *în* Duhul Sfânt” (I Corinteni 12, 3). Cuvântul „din” ne înalță cugetul deopotrivă la Fiul și la Duhul Sfânt: „voi turna *din* duhul Meu, zice Domnul, prin profetul Ioil”. Pentru ca, apoi, Mântuitorul să adauge: „când va veni Acela, duhul Adevărului... Mă va slăvi pentru că *din* al *Meu* va lua și va vesti” (Ioan 16,14).

Duhul Sfânt, cu puterea infinitului Său divin, ia răsad din infinitul divin al Fiului și răspândește prin El și împreună cu El Chipul Lui, în fiecare suflet botezat. Amin.

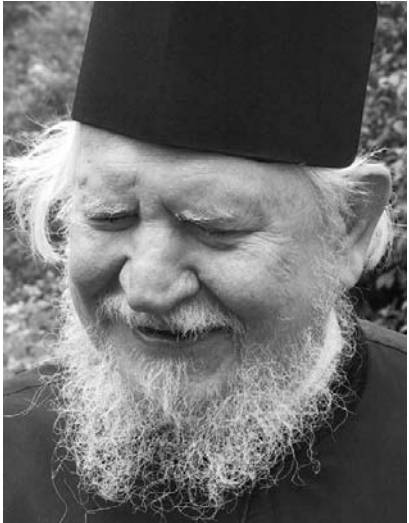
Părintele Constantin Galeriu,
“Tâlcuiri ...”, Anastasia, 2001

* Părintele CONSTANTIN GALERIU, un mare predicator și cuvântător de Dumnezeu, al celei de-a doua jumătăți a sec. XX. Avem, în cele ce urmează, o restituție a frumuseții cuvântului său de învățătură, de unde vom înțelege de ce sfântul locaș, cu hramul Sf. Silvestru, de la București, unde a slujit, o bună perioadă de timp, până la săvârșirea sa din viață, adăpostea totdeauna mulțime multă de credincioși, veniți să asculte cu nesaț pe acest inepuizabil orator și poate „cel mai de seamă bogoslov al României postcomuniste”(Răzvan Codrescu).

Taina Preasfintei Treimi (în texte de cult)*

Obişnuim să ne începem rugăciunile spunând cuvintele: „În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh. Amin”. Obişnuim să sfârșim rugăciunile cu cuvintele: „Mărire Tatălui și Fiului și Sfântului Duh. Amin”. Când spunem astfel de cuvinte, pomenim Cele trei Persoane ale Sfintei Treimi,

pentru că noi credem că Dumnezeu este Unul în ființă și întreit în persoane. Noi credem în Preasfânta Treime, și, pentru că credem, înălțăm și rugăciuni către Ea. Astfel, zicem “Preasfântă Treime, miluiește-ne pe noi. Doamne, curățește păcatele noastre. Stăpâne, iartă fărădelegile noastre. Sfinte, cercetează și

vindecă neputințele noastre, pentru numele Tău”. Când spunem aceste cuvinte de rugăciune ne adresăm mai întâi Preasfintei Treimi, celor trei persoane ale Sfintei Treimi. Ne adresăm deodată lui Dumnezeu Tatăl, lui Dumnezeu Fiul și lui Dumnezeu Duhul Sfânt și apoi ne adresăm fiecăreia dintre cele trei persoane, și anume, după ce zicem: „Preasfântă Treime, miluiește-ne pe noi”, zicem „Doamne, curățește păcatele noastre”. Ne adresăm lui Dumnezeu Tatăl și cerem de la El să curățească păcatele noastre. Ne adresăm lui Dumnezeu Fiul, Domnul nostru Iisus Hristos, Care este Dumnezeu adevărat și om adevărat, și zicem: „Stăpâne, iartă fărădelegile noastre”. Deci, Domnului nostru Iisus Hristos ne adresăm cerând să ne ierte greșelile noastre și apoi vorbim cu Dumnezeu Duhul Sfânt, și zicem: „Sfinte – adică Sfinte Duhule – cercetează și vindecă neputințele noastre, pentru numele Tău”.

Credința noastră în Preasfânta Treime o mărturisim de multe ori în rugăciunile Bisericii. Astfel la Sfânta Liturghie, pomenim de cinci ori numele Sfintei Treimi sau cuvântul Treime. La Antifonul al II-lea, vorbind despre Domnul nostru Iisus Hristos, spunem că El este Unul din Sfânta Treime – „Unul fiind din Sfânta Treime” – și cerem de la El să ne mântuiască.

În cuprinsul Imnului Heruvimic, adică atunci când mărturisim că noi “cu taină închipuim pe Heruvimi”, noi credincioșii, care suntem la Sfânta Liturghie, spunem că îi

închipuim pe Heruvimi, pentru că „întreit sfântă cântare aducem” Preasfintei Treimi.

„Noi, care pe Heruvimi cu taină închipuim și făcătoarei de viață Treimi, întreit sfântă cântare aducem”. De aceea îi închipuim pe Heruvimi pentru că aducem Sfintei Treimi, lui Dumnezeu Tatăl, lui Dumnezeu Fiul și lui Dumnezeu Duhul Sfânt, întreit sfântă cântare și pe Preasfânta Treime o știm de viață făcătoare.

Când, la Sfânta Liturghie, se spun cuvintele: „Să ne iubim unii pe alții ca într-un gând să mărturisim”, se răspunde cu următoarea mărturisire: „Pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh, Treimea cea de o ființă și nedespărțită”. Apoi, când preotul zice: „Să mulțumim Domnului”, se spun cuvintele: „Cu vrednicie și cu dreptate este a ne închina Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, Treimii Celei de o ființă și nedespărțite”. Și mai este un text în care pomenim Preasfânta Treime, în cuprinsul Sfintei Liturghii. Când auzim cuvintele: „Mântuiește Dumnezeule poporul Tău și binecuvintează moștenirea Ta”, se răspunde, zicând: „Am văzut Lumina cea adevărată, am primit Duhul Cel ceresc, am aflat credința cea adevărată, nedespărțitei Sfintei Treimi închinându-ne, că Aceasta ne-a mântuit pe noi”. Când spunem cuvintele acestea mărturisim că credința cea adevărată este credința în Preasfânta Treime, că credința cea adevărată, lumina pe care am văzut-o, ne duce la cunoștința adevărului, că există un Dumnezeu, Unul în ființă și întreit în persoane.

Când credincioșii cântă, în Sfânta Liturghie.: „Pe Tine Te laudăm, pe Tine bine Te cuvântăm, Ție îți mulțumim Doamne și ne rugăm Ție, Dumnezeului nostru”, se întâmplă pur și simplu o “înrupare”. Ce fel de înrupare? Preotul se roagă lui Dumnezeu să trimită pe Duhul Sfânt, și zice: „Trimite Duhul Tău Cel Sfânt peste noi și peste aceste daruri ce sunt puse înainte”. Despre ce este vorba? Este vorba de pâinea și vinul care sunt pregătite anume ca să se sfințească și care închipuie Trupul și Sângele Mântuitorului. Așa spunem la Liturghia Sfântului Vasile cel Mare: „Peste acestea care închipuiesc Trupul și Sângele lui Hristos”. “Acestea care închipuiesc”, devin realitate, căci are loc prefacerea pâinii și a vinului, adică a Cinstitelor Daruri, în Trupul și Sângele Domnului Hristos. Și atunci zice preotul: „trimite - vorbind cu Dumnezeu Tatăl - Duhul Tău Cel Sfânt peste noi și peste aceste daruri ce sunt puse înainte și fă adică pâinea aceasta cinstit Trupul Hristosului Tău iar ceea ce *este* în potirul acesta cinstit Sângele Hristosului Tău, prefăcându-le cu Duhul Tău cel Sfânt”. Atunci se întâmplă prefacerea, “înruparea”, o înrupare însă pentru împărtășirea credincioșilor. Noi Îl avem pe Domnul Hristos înrupat, în istorie, Îl știm așa, dar avem trebuință de Trupul și Sângele Lui ca să se înrupeze El în noi. Și ca să se

înrupeze în noi, trebuie să avem Trupul și Sângele Domnului Hristos, să-l primim în noi, așa cum a făgăduit Domnul Hristos. Și lucrul acesta se întâmplă prin Cele Trei Persoane ale Sfintei Treimi, prin Tatăl, Care trimite Duhul, prin Duhul, Care prefăce pâinea și vinul în Trupul și Sângele Domnului Hristos și așa avem prezentă Sfânta Treime la fiecare Sfântă Liturghie.

Acestea toate sunt taine ! Și noi credem în taine. Fără taine dispare credința noastră. *Dacă nu avem tainele credinței, nu avem credința tainelor și atunci înseamnă că rămânem la lucrurile obișnuite ale veacului acestuia și nu ne mai ridicăm mai presus de lume*, pentru că, iată, suntem realmente înconjurați de taine. Taina aceasta a Liturghiei, a “înrupării” Domnului nostru Iisus Hristos, rămâne pentru noi una deosebită, pe care o credem și pe care o primim și pe care o folosim și prin care trăim, pentru că numai cel ce se împărtășește cu Trupul și Sângele lui Hristos are viață veșnică. Și viața veșnică o avem prin Hristos, prin Trupul și Sângele Său, prin firea omenească, și dumnezeirea Sa; prin Hristos întreg avem viața și aceasta se întâmplă tainic, la fiecare Sfântă Liturghie. De ce ne împărtășim? Ca să-l putem purta pe Hristos în noi, ca să devenim Hristofori. Toți trebuie să fim purtători de Hristos, totii trebuie să fim Hristofori și putem fi cu adevărat astfel, primind pe Domnul Hristos în existența noastră, în ființa noastră iar Domnul Hristos, intrând în noi, se răspândește în toată existența noastră. Chiar zicem, la o rugăciune de mulțumire, după Sfânta Împărtășanie: „Intră în alcătuirea mădularelor mele...”, adresându-ne Domnului Hristos, Cel care a vrut să fie primit de noi. Unde să intre? „În rărunchi și în inimă. Arde spinii tuturor păcatelor mele, curățește-mi sufletul; întărește-mi încheieturile, împreună cu oasele: numărul deplin al celor cinci simțiri îl luminează, peste tot mă pătrunde cu frica Ta, pururea mă păzește și mă apără de tot lucrul și cuvântul pierzător de suflet”.Toate acestea sunt tainele credinței noastre și vom prețui aceste taine numai în măsura în care ducem o viață care să ne facă primitori de taine, care să ne facă înțelegători ai lucrurilor mai presus de noi. Și la aceasta să ne gândim când ne aducem aminte de Preasfânta Treime, Tatăl, Fiul și Sfântul Duh, Cele Trei Persoane ale dumnezeirii, Care sunt de fapt Una și care sunt Sfânta Treime. Bineînțeles, pentru asta trebuie să ducem o viață care să ne facă vrednici de Dumnezeu.

Din cele de mai sus să reținem, în primul rând că, de câte ori ne gândim la Preafânta Treime, ne gândim la ceva mai presus de noi. De altfel și Dumnezeu e mai presus de noi, și când ne gândim la Dumnezeu, ne gândim la ceva mai presus de noi. Cu atât mai mult, când e vorba de o taină a lui Dumnezeu, de Taina Preasfintei Treimi, noi zicem: „o dumnezeire în trei străluciri, cu bună credință să o laudăm

în același fel. Iată deci originile gnosticismului, vechimea lui și pe tatăl acestei învățături.

Condamnat de Biserică, gnosticismul se agață de trupul Bisericii ca un parazit teologic, care sapă o groapă a pierzaniei pentru cei naivi și ignoranți. În fața oricăror noi teorii, oricât de interesante sau promițătoare s-ar arăta, să ne oprim, ispitind duhurile și să fim cu luare aminte, pentru că mântuirea noastră depinde de credința adevărată în Hristos, care se găsește numai în Biserica dreptmăritoare.

Daniela Bochiș

Terapia bolilor sufletești

Am intitulat această modestă expunere “Terapia bolilor sufletești” dar enunțul se potrivește foarte bine și bolilor trupești, fiindcă tratamentul lor se suprapune parțial. De multe ori boala sufletească precede, cauzează și însoțește boala trupească. Totuși, importanța bolilor sufletești este infinit mai mare, iar căutarea unui leac înafara Bisericii lui Hristos este iluzorie. Dacă boala trupească poate, în cel mai rău caz, să omoare trupul, cea sufletească, însemnând dominația patimilor, ne poate pierde întru totul și pentru totdeauna.

Boala trupească poate fi un test care, dacă este trecut cu bine, creștinește, duce la înălțarea sufleteasca, prin smerenie, prin recunoașterea nimicniciei noastre și acceptarea cu încredere și dragoste a voiei lui Dumnezeu, care știe mai bine ca oricine durerile, lipsurile și trebuințele fiecăruia. Boala trupului așadar, valorificată creștinește, este un mijloc de mântuire. Când omul este sănătos și fără griji, ce-i pasă lui...! Cel suferind, în schimb, pare mai înțelept, dacă știe bineînțeles să folosească acest prilej, pe care i-l oferă Hristos. Loviturile încercărilor (printre care și boala trupului) sunt extrem de folositoare pentru mântuirea noastră, deoarece luminează sufletul. *”La fel se întâmplă și cu rufele-spune* un cuvios părinte contemporan- *cu cât le frecăm mai mult, atunci când le spălăm, cu atât se curăță mai bine”* Boala trupească este și ispășire a păcatelor, în lumea aceasta. Cine nu preferă să se chinuie puțin în această lume când răsplata este veșnică !

Boala sufletului este absența Duhului Sfânt. Mai mult, chiar, dacă omul nu greșește, fără Duhul Sfânt este mort, este bolnav. Astfel, în Tradiția Ortodoxă, chiar dacă omul este psihologic echilibrat, chiar dacă nu are conflicte interioare, dincolo de acestea, fără Duhul Sfânt este bolnav și mort. Prin urmare, boala sufletului (ca dealtfel și termenul de “suflet”) are cu desăvârșire semnificație diferită la Sfinții

Părinți, față de psihoterapia contemporană, care este doar o “soluție” parțială, în cazuri marginale (surmenaj, deteriorare datorată vârstei, anumite tipuri de temperamente etc.).

Sănătatea duhovnicească înseamnă gânduri curate, minte luminată și inimă curată, în care își fac sălaș Hristos, Maica Domnului și Sfinții. Sănătatea duhovnicească nu poate fi dobândită prin medicamente sau plante, pentru că sufletul omului nu este o energie a trupului ci are existență, ca după chipul lui Dumnezeu. Sănătatea aceasta mântuitoare se dobândește în Biserică, prin lucrarea dumnezeiescului har și cu îndrumarea unui sfințit părinte duhovnicesc .

Pentru menținerea sănătății sufletești, absolut necesare sunt rugăciunea curată și ”paza simțurilor”. Bolnavi de păcate suntem cu toții, mai mult sau mai puțin, iar leacul este numai unul: Hristos, Întemeietorul Bisericii. Participarea la Sfintele Taine este de asemenea obligatorie, îndeosebi Spovedania, Sfântul Maslu și, după cuvenita curățire, Sfânta Împărtășanie, jertfa care are loc la fiecare Sfântă Liturghie și la care este chemat tot bunul creștin al Bisericii dreptmăritoare. Printr-o spovedanie corectă și transparentă, se șterg toate cele vechi, ni se iartă ”datoriile” și ne împărtășim de har. Sfântul Maslu, ca deatfel și Sfânta Spovedanie, nu sunt doar pentru ”bolnavi”; toți avem păcate, unele pe care poate nici nu ni le amintim, sau nu conștientizăm că ar fi păcate.

Dobândirea sănătății sufletești nu este deci o simplă vindecare exterioară, ce țintește simpla îmbunătățire a vieții morale și sociale, a calității umane în general, nici atingerea unui simplu echilibru psihologic, ci vindecare a omului lăuntric, curățire de patimi, unită cu strădania dobândirii virtuților și familiaritatea cu Dumnezeu. Silința pentru dobândirea, refacerea și menținerea sănătății sufletești este parcurgerea distanței de la chipul la asemănarea cu Dumnezeu, adică este vorba de îndumnezeirea omului prin har.

Dr. Iulian Alexandru

Frământări ale veacului acestuia

22

n-au înțeles, în opinia lor, mesajul și învățătura Mântuitorului Hristos. Felul în care ei ignoră faptul că însuși Mântuitorul a fost Cel care i-a ales pe Apostoli, le-a dat învățătura și i-a trimis în lume să propovăduiască Evanghelia, răspândind credința și botezându-i pe cei ce cred în El, în numele Tatălui, al Fiului și al Sfântului Duh, pentru noi este de neînțeles.

Asupra Sfinților Apostoli a trimis Domnul nostru Iisus Hristos Duhul Sfânt la Cincizecime și lor le-a spus ”*Cel ce vă ascultă pe voi pe Mine Mă ascultă, și cel ce se leapădă de voi se leapădă de Mine; iar cine se leapădă de Mine se leapădă de Cel ce M-a trimis pe Mine.*” (Lc 10 : 16).

Sfânta Scriptură vorbește despre lupta Sfinților Apostoli, împotriva primelor erezii apărute în Biserică, dintre care multe aveau rădăcini gnostice. Astfel, în Faptele Apostolilor este menționat Simon Magul (Vrăjitorul), care se pare că a fost unul dintre primii gnostici pătrunși în Biserică iar în Viețile Sfinților sunt relatate disputele Sfântului Apostol Petru cu acest inițiat gnostic care ducea pe foarte mulți în rătăcire. Sfântul Apostol Pavel, la rândul său avertizează adeseori despre învățăturile greșite care încercau să pătrundă în Biserică. În Epistolele sale el vorbește despre existența unor oameni care, încă de pe vremea propovăduirii sale, voiau să schimbe Evanghelia lui Hristos și îi muștră pe creștini, pentru ușurința cu care se lasă înșelați și renunță la dreapta învățătură spunând : ”*Mă mir că așa degrabă treceți de la cel ce v-a chemat pe voi, prin harul lui Hristos, la altă Evanghelie, Care nu este alta, decât că sunt unii care vă tulbură și voiesc să schimbe Evanghelia lui Hristos.*” (Gal 1:6–7). El avertizează apoi, iar avertismentul său, valabil peste veacuri, ne este adresat și nouă celor de astăzi : ”*Dar chiar dacă noi sau un înger din cer v-ar vesti altă Evanghelie decât aceea pe care v-am vestit-o – să fie anatema !*” (Gal 1:8).

Cele mai multe referiri la lupta împotriva diferitelor erezii le putem găsi în prima Epistolă a Sfântului Apostol Ioan. Acesta combate erezii cu rădăcini gnostice, așa cum arată diferiți cercetători. La vremea aceea apăruse erezia dochetistă, care învăța că Domnul nostru Iisus Hristos nu a fost decât în aparență om. Fiind gnostici, ei negau întruparea Mântuitorului Hristos, în materia considerată impură, spunând că El doar părea om. Negând întruparea Mântuitorului ei negau și caracterul ispășitor și izbăvitor al patimilor Sale și astfel mântuirea noastră prin Hristos era anulată. Considerând materia rea, considerau și trupurile rele, în esență și nu acceptau nici învierea trupurilor. Unii cercetători arată că tot în vremea Sfântului Apostol Ioan, în părțile Efesului, unde el și-a desfășurat activitatea, trăia un inițiat gnostic foarte vestit, pe nume Cerint. Acesta propovăduia că Iisus nu s-a întrupat din fecioară, ci a fost conceput firesc și că ”Hristosul divin” ar fi coborât asupra lui sub forma unui porumbel la Botez iar în vremea Patimilor

Sale, ”Hristosul divin” l-a părăsit, lăsându-l singur, ca să fie prins, să sufere și să moară. Sfântul Apostol Ioan ne spune ”*lubiților, nu dați crezare oricărui duh, ci cercați duhurile dacă sunt de la Dumnezeu, fiindcă mulți prooroci mincinoși au ieșit în lume. În aceasta să cunoașteți duhul lui Dumnezeu: orice duh care mărturisește că Iisus Hristos a venit în trup, este de la Dumnezeu. Și orice duh, care nu mărturisește pe Iisus Hristos, nu este de la Dumnezeu, ci este duhul lui antihrist, despre care ați auzit că vine și acum este chiar în lume.*” (1 In 4 :1-3).

Apocalipsa Sfântului Ioan Teologul menționează despre o altă sectă gnostică, obscură – nicolaiții. Aceștia practicau anumite forme de idolatrie și libertinajul erotic, în toate formele lui. Ei își revendicau, fără nici o acoperire, paternitatea lui Nicolae, unul din cei șapte diaconi, menționați în Faptele Apostolilor 7 : 5. În capitolul doi din Apocalipsă Duhul Sfânt grăiește deslușit prin Sfântul Apostol Ioan, spunând că urăște faptele nicolaiților și numește Pergamul, locul ”*unde locuiește Satana*”, acesta fiind, la acea vreme, un puternic centru păgân, izvor al unor practici idolatre. Despre latura morală a sistemului gnostic ne dau informații și scriitorii bisericești Irineu și Eusebiu. Sfântul Irineu de Lyon a combătut încă din anul 180 d.Hr. ideile gnostice, vehiculate în ”*Evanghelia după Iuda*” și alte evanghelii apocrife, în lucrarea sa ”*Împotriva Erezilor*”.

Caracteristică gnosticismului este prezentarea Scripturii mereu în cheie inversă, așezând totul într-o nouă ordine, în care negativul devine pozitiv și invers. Se poate remarca preferința pentru personaje negative, precum Iuda, Cain, sodomiții, etc., pe care ei le transformă în personaje pozitive, în vase ale revelației divine. În ”*Evanghelia după Iuda*” ne este prezentată așa numita ”taină a trădării”.

O altă caracteristică a gnosticismului este elitismul său și aroganța. Gnosticii se proclamă un fel de aristocrație a iluminaiților, singurii care au atins adâncimile cunoașterii, mântuirea fiind doar pentru inițiați. Din acestea se pot constata lipsa de iubire și disprețul față de semeni. Sfântul Apostol Ioan răspunde acestei lipse de iubire astfel : ”*Cine zice că este în lumină și pe fratele său îl urăște, acela este în întuneric până acum ; iar cel ce urăște pe fratele său, este în întuneric și umblă în întuneric și nu știe încotro se duce, pentru că întunericul a orbit ochii lui*” (1 In 2 : 9,11)

În legătură cu vechimea gnosticismului și cu originile lui, dacă vom fi cu luare aminte la Sfânta Scriptură, unde se vorbește despre promisiunea înșelătoare a diavolului, făcută protopărinților noștrii Adam și Eva, vedem că acesta le-a promis, în grădina Edenului, îndumnezeirea, tot prin cunoaștere : ”*Nu, nu veți muri! ... vi se vor deschide ochii și veți fi ca Dumnezeu, cunoscând binele și răul*” (Fac 3 : 4–5). Cel care a promis atunci îndumnezeirea prin cunoaștere promise și acum mântuirea prin cunoaștere, căutând să înșele pe om

Întru cinstirea Praznicului

strigând: Sfânt ești Părinte fără de început, Sfânt ești și Fiule. Cel împreună fără de început, Sfânt ești Duhule Sfinte, luminează-ne pe noi ! ”. Cerem lumina de la Dumnezeu, ca să avem cunoștință, atât cât putem avea cunoștință, despre tainele mai presus de înțelegere.–„luminează-ne pe noi !”. Cerem lumina de la Dumnezeu. Să mai cerem, de asemenea lumină de la Maica Domnului, cea care este locaș al Prea Sfintei Treimi. Maica Domnului a avut în pântecelul său pe Fiul lui Dumnezeu, Care S-a făcut om. Ea L-a născut pe Cel ce este Dumnezeu adevărat și om adevărat. Când a început existența pământească a Fiului lui Dumnezeu, din Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, Maica Domnului era purtătoarea Preasfintei Treimi, în înțelesul că Dumnezeu Tatăl a umbrit-o, că Duhul Sfânt S-a pogorât peste ea și că Fiul lui Dumnezeu începea să-și vădească firea omenească în Maica Preacurată. Acestea nu s-au întâmplat numai atunci și pentru atunci, ci pentru veșnicie. Maica Domnului și acum este locaș al Preasfintei Treimi și rămâne pentru veșnicie așa.

Ca buni creștini ce suntem, ne înfățișăm și noi, în rugăciune, Maicii Domnului și cerem să ne curățească mintea noastră, s-o facă locaș al Preasfintei Treimi, a dumnezeieștii Treimi. Pentru ca, așa cum a fost ea locaș al Preasfintei Treimi, să fim și noi în sufletul nostru locașuri ale Preasfintei Treimi. Și poate că Maica Domnului ne-ar lumina conștiința, spunându-ne, cum a spus la Nunta din Cana Galileii: ”Faceți ceea ce vă va spune El”, adică Domnul Hristos. Și ce ne spune Domnul Hristos? Să ne îmbunătățim viața și să ne împărtășim cu Trupul și Sângele Său și atunci devenim și noi locașuri ale Preasfintei Treimi, având pe Dumnezeu Tatăl, Care să ne umbrească, având pe Dumnezeu Fiul, Care să ne hrănească și să ne întărească și având pe Dumnezeu Duhul Sfânt, Care să ne lumineze. Să cerem de la Dumnezeu Tatăl, de la Dumnezeu Fiul și de la Dumnezeu Duhul Sfânt, prin rugăciunile Maicii Preacurate, să fim și noi locașuri ale Preasfintei Treimi, acum și în veacul veacului.

Arhim. Teofil Părăian

Fragmente prelucrate din “*Lumini de gând*”,
Ed. “Teognost”, Cluj-Napoca, 2003

* Prea Cuviosul Arhimandrit TEOFIL PĂRĂIAN, din obștea mănăstirii Sâmbăta de Sus-Făgăraș, stă cu cinste în rândul marilor duhovnici și a părinților îmbunătățiți din așezămintele noastre monahale românești. Mult căutat de credincioși și mai ales de tineri iubitori de Hristos, avă Teofil este un exemplu personal de trăire și nevoință, „întruchipând realismul duhovnicesc al Ortodoxiei autentice și conectând fericit tradiția cu actualitatea, în duhul Sfinților Părinți și sub puterea pururi înnoitoare a Harului”. Cuvioșia sa „are iscusința de a se așeza mereu, harismatic, în punctul de convergență ziditoare al credinței cu cultura” (Răzvan Codrescu)

7

Arhim. Cleopa Ilie

Sfaturi despre frica de Dumnezeu

Frica de Dumnezeu nu te lasă:

- să trăiești fără rânduială.
- să mănânci cu nesaț.
- să mănânci de dulce în zilele de post.
- să nu-ți păzești curăția trupească, în posturi.
- să înjuri.
- să te răzbuni.
- să părăsești și să nu ajuți pe tot omul sărac și în nevoie.
- să vorbești de rău, să minți și să clevețești.
- să te mândrești și să te trufești.
- să ai ură, pizmă și invidie pe semenul tău.
- să faci rău și să osândești pe aproapele tău.
- să fii fățarnic și viclean.
- cu dorința de a plăcea oamenilor și a slavei deșarte.
- să fii iubitor de sine și nesimțitor față de semeni.
- să păcătuiești nici cu fapta, nici cu vederea, nici cu auzul, nici măcar cu închipuirea.

Frica de Dumnezeu:

- te ajută să fii curat, cu trupul și cu sufletul.
- îți aduce aminte de moarte, de judecată, de iad și de slava dreptilor.
- lucrează deopotrivă la creștinii din lume ca și la cei afierosiți, astfel că preotul ce slujește în sfântul altar devine serafim.
- este întotdeauna sfătuitorul cel mai bun – de aceea Scriptura toată și toți Sfinții Părinți o laudă și o prețuiesc.

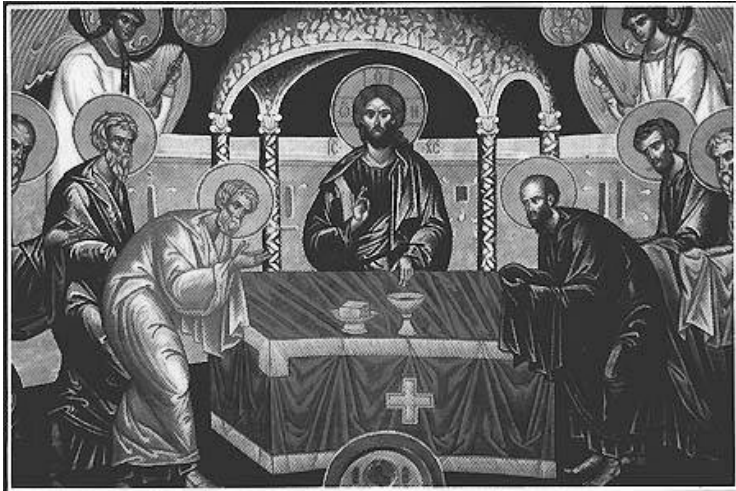
Omul care trăiește în *frica de Dumnezeu* este mai presus decât toți înțelepții veacului, căci spune Psalmistul David: „Fericit bărbatul care se teme de Domnul, că întru poruncile Lui va voi foarte” (Ps. 111,1) și ”Frica Domnului este începutul înțelepciunii” (Ps.110,10).

Cel ce are *frică de Dumnezeu*, are cu adevărat toate înțelepciunea și viața lui este o bogată agonisită de fapte bune.

Ne vorbește părintele Cleopa, 1,8

Les Bienfaits de la Liturgie Eucharistique*

1. L'ENTRÉE DANS LE ROYAUME

Béni est le règne du Père, et du Fils et du Saint Esprit, maintenant et toujours et aux siècles des siècles (1). Dès qu'il pénètre dans l'église, le fidèle quitte le monde de tous les jours pour entrer dans le Royaume de Dieu. Le Christ est là pour l'accueillir, et la Mère de Dieu, ainsi que les anges et les saints qui se tiennent devant le Saint des Saints et qui participent à la liturgie éternelle, celle du seul Grand Prêtre, le Christ lui-même; le chœur céleste chante sans cesse la louange de Dieu et intercède pour nous qui sont sur la terre. Cet "avant-goût" du Royaume permet au fidèle de se ressourcer afin de mener la "vie en Christ (2)", la vocation de tout chrétien. L'engagement de chacun à l'action de la Divine Liturgie et la grâce divine interviendront selon les modes de participation, qui sont multiples et personnalisés. Cette entrée mystique dans le Royaume de Dieu est justement un des bienfaits de la Liturgie, que l'on peut nommer *eschatologique*: le temps de la Liturgie n'est plus le temps de ce monde et l'espace de l'action liturgique n'est plus celui de ce monde, mais ils sont ontologiques, relevant de la nature et de la finalité même du monde et de l'être humain. Nous savons quand commence la Liturgie (à quelle heure) et où elle est célébrée (l'église ou la chapelle), mais par la Liturgie nous pénétrons dans un moment d'éternité, dans le Royaume de Dieu, qui est à la fois partout et nulle part en particulier.

2. LA COMMUNION AVEC DIEU

Nous pouvons considérer d'abord les bienfaits de la Liturgie eucharistique sous deux principaux aspects: l'union ou la communion avec Dieu, et l'union ou la communion avec nos frères et nos sœurs.

Le bienfait principal de la Liturgie eucharistique est la communion avec Dieu. Pour saint Nicolas Cabasilas le mot "communion" signifie le partage de la même réalité par deux personnes (3). La qualité essentielle du partage entre Dieu et l'homme est une relation d'amour, qui se traduit par la réciprocité du don de soi. Quelle est cette relation d'amour manifestée dans l'Eucharistie? Les paroles de Jésus au sujet du "pain de vie" nous donnent le sens profond de la Liturgie eucharistique:

Je suis le pain vivant qui est descendu du ciel; si quelqu'un mange de ce pain, il vivra éternellement, et le pain que je donnerai pour la vie du monde, c'est ma chair... En vérité, en vérité, je vous le déclare, si vous ne mangez la chair du Fils de l'homme et si vous ne buvez son sang, vous n'avez point la vie en vous-mêmes. Celui qui mange ma chair et qui boit mon sang a la vie éternelle; et je le ressusciterai au dernier jour. Car ma chair est vraiment une nourriture et mon sang est vraiment un breuvage. Celui qui mange ma chair et boit mon sang demeure en moi et moi en lui. De même que le Père, qui m'a envoyé, est vivant, et que moi, je vis par le Père, de même aussi celui qui me mange vivra par moi (Jn 6, 51; 53-57).

En participant à la Liturgie eucharistique, les fidèles participent à l'offrande même du Christ. On reprend ici, pour le dépasser aussitôt, le sens primitif du sacrifice à Dieu, connu dans toutes les traditions spirituelles: l'homme apporte son sacrifice à l'autel pour qu'il soit offert à Dieu, qui en retour sanctifie les offrandes. C'est le prêtre qui présente les offrandes au nom de la communauté, mais les offrandes sont véritablement celles de la communauté toute entière. Les offrandes eucharistiques visibles de la communauté des fidèles sont principalement le pain et le vin, mais comprennent également aussi toute offrande ayant rapport à la Liturgie: les cierges, les chants, les dons en espèces. Les offrandes mystiques sont les fidèles eux-mêmes, signifiés par la phrase que nous répétons maintes fois pendant la Liturgie: "Confions-nous nous-mêmes, les uns les autres *et toute notre vie au Christ, notre Dieu*".

Nos offrandes n'ont de valeur et de sens qu'en rapport avec la véritable offrande de la Liturgie, qui est le Christ: *Le pain que je donnerai pour la vie du monde, c'est ma chair* (Jn 6, 51). C'est toute la vie du Christ qui est l'offrande, son Incarnation dans le sein de Marie la Mère de Dieu, sa vie publique, sa Passion, sa Mort, sa Résurrection et son Ascension au ciel. La plupart des prières de la Liturgie, en particulier celles du canon ou prière eucharistique (*anaphorè*), sont adressées principalement au Père. Dans la prière de l'offrande nous disons: "Ce qui est à toi, le tenant de toi, nous te l'offrons en tout et pour tout". Par la Liturgie nous nous associons au Christ et nous participons à sa vie et à sa propre offrande au Père. Nous entrons donc ainsi dans une

apocrife, deoarece informează asupra primelor mișcări eretice, apărute timpuriu în Biserică, împotriva cărora au avut de luptat atât Sfinții Apostoli cât și Sfinții Părinți ai Bisericii care le-au urmat.

În același manuscris, în care a fost descoperită "*Evangelia după Iuda*" s-au mai găsit și "*Apocalipsa lui Iacob*", "*Epistola lui Petru către Filip*" și fragmente dintr-o carte intitulată temporar "*Cartea lui Allogenes*", ceea ce atestă o abundență a scrierilor gnostice în primele veacuri creștine.

Termenul generic "*gnosticism*" definește un sistem filozofico-religios sincretic care combină elemente adesea contradictorii din religiile păgâne asiatice, babiloniene, grecești, egiptene, siriene, din astrologie, din iudaism și creștinism.

Cuvântul *gnosticism* derivă din grecescul *gnosis*, care înseamnă cunoaștere. Ideea de bază a gnosticismului este că mântuirea omului este rodul unei cunoașteri ascunse, secrete, revelată de un învățător gnostic. "*Prin cunoaștere vom învăța să ne eliberăm pe noi înșine*", spun aceștia.

Pentru noi creștinii mântuirea, departe de a fi rodul cunoașterii, este rezultatul Jertfei Mântuitorului Hristos, Dumnezeu-Omul, a cărui Jertfă și Înviere se răsfrâng asupra întregii firi omenești și asupra întregii creații.

Doctrina gnostică susține existența de la început a răului în lumea creată, afirmând că materia este rea în esența ei. Pentru gnostici spiritul este bun iar materia este rea, scopul fiind eliberarea din materie, deoarece ea ține captive spiritele.

Noi creștinii trebuie să fim fideli învățaturii Sfintei Scripturi, care spune că toate câte le-a făcut Dumnezeu, când a creat lumea, toate cele văzute și nevăzute, au fost bune și frumoase. Stricăciunea și moartea au pătruns în materie prin păcat. Păcatul este rădăcina bolii și a morții noastre și este cauza stricăciunii materiei, deoarece căderea lui Adam și a Evei a avut proporții cosmice. Omul creat după chipul și asemănarea lui Dumnezeu antrenează în căderea sa întreaga materie, pe care Dumnezeu i-a dăruit-o spre a o lucra și stăpâni. Prin căderea sa în păcat, omul a făcut ca stricăciunea să pătrundă în întreaga materie.

Pentru gnostici materia nu a fost creată de Dumnezeu ci de cătreun zeu rău – un demiurg, pentru a ține

captive spiritele. Acest demiurg ar fi o emanație spirituală, diferită de Dumnezeu, care nu are, în opinia gnosticilor, nici un amestec în acest univers material, El fiind prea pur pentru a crea această materie impură. Așa cum am arătat, eliberarea din materie se poate face doar prin cunoașterea unor învățături speciale, revelate de învățători gnostici. Inutil de precizat că, după aceștia, Domnul nostru Iisus Hristos nu este Fiul lui Dumnezeu, nu este "*Dumnezeu adevărat, din Dumnezeu adevărat*", ci nici mai mult nici mai puțin decât un învățător gnostic. Din punctul lor de vedere, Hristos este un spirit superior, care a coborât, chipurile, din "plioma spirituală" (din "tărâmul nemuritor Barbelo") pentru a revela cunoașterea necesară mântuirii, cum susține această așa-

zisă evanghelie a lui Iuda, și nu ca Mântuitor care să ne mântuiască prin Crucea și Învierea Sa. De aici și ideea că Iuda ar fi fost un personaj pozitiv, în fond, care l-a ajutat, de fapt, pe Hristos să se elibereze de trupul care îl învelea. Departe de a putea accepta o mântuire, prin trupul jertfit și înviat al lui Hristos, care nouă creștinilor ni se oferă în Sfânta Euharistie, tocmai datorită concepției lor că materia este impură în esență, gnosticii sunt adepții mântuirii prin "iluminarea spiritului".

S-a încercat o localizare istorică a gnosticismului, însă cercetătorii au ajuns la concluzia că această doctrină are origini precreștine. S-a constatat că doctrina gnostică s-a grefat pe mai multe religii și, din acest motiv, poate îmbrăca mai multe forme, variind de la o grupare gnostică la

alta, însă ideile sale principale sunt aceleași. Gnosticismul se agăța de orice religie care îi era la îndemână, căreia îi rescria doctrinele și le modifica, în concordanță cu propriile teorii. Astfel, gnosticismul a împrumutat terminologia de la religiile pe care s-a grefat însă a folosit-o doar pentru a exprima ideile proprii, mereu aceleași.

Primele grefe gnostice în creștinism au apărut la scurt timp după întemeierea Bisericii, încă de pe vremea Sfinților Apostoli și au dat naștere primelor erezii, despre care se vorbește în Scriptură. Caracteristică este respingerea creștinismului apostolic.

Gnosticii aveau pretenția că ei sunt singurii care au înțeles cu adevărat sensul Evangheliei; nici Sf. Apostoli și cu atât mai puțin urmașii acestora – episcopii și preoții Bisericii,

Apostazii ale lumii moderne

În ultima vreme din ce în ce mai multă informație cu conținut anticreștin și blasfemiator vede lumina tiparului sau impresionează pelicula sub forma unor romane, filme, reportaje și articole care se răspândesc cu repeziciune în întreaga lume.

”Evangelhii” apocrife și alte scrieri necanonice sunt scoase la iveală, cu multă vâlvă, în jurul lor ducându-se o campanie publicitară de mari proporții, dirijată în sensul dorit. Deși cunoscute și studiate în mediile academice de mai bine de jumătate de secol, aceste scrieri sunt prezentate acum ca noutăți. Pornind de la conținutul lor, se fac filme sau apar romane, toate promițând dezvăluri extraordinare, care să demonteze teoriile creștine oficiale. În mod intenționat totul este învăluit în senzational, pentru a capta atenția unei mase cât mai largi cu putință, din grija nu pentru adevăr ci, mai ales, pentru creșterea încasărilor, care să umple anumite conturi bancare.

După cum putem observa, autorii nu se dau în lături de la nimic, tirada de blasfemii fiind îndreptată chiar împotriva Mântuitorului Hristos și a Evangeliei Sale, împotriva Sfinților Apostoli dar și a Bisericii, ca instituție care este învinuită, direct sau indirect, de tănuirea unor așa-zise adevăruri, de-a lungul existenței sale.

Toată această campanie se desfășoară prin mass-media, din cadrul ei lipsind abordarea științifică reală și explicațiile lămuritoare teologice, poziția Bisericii fiind amintită doar în treacăt, prin cuvinte de genul ”Biserica condamnă” sau ”recomandă credincioșilor să nu vizioneze ...”, ”să nu citească” etc., aceste mesaje fiind prezentate, de multe ori, scoase din context, într-un fel menit mai degrabă să stârnescă curiozitatea și să incite marea masă la cumpărarea sau vizionarea filmelor respective.

Nu putem să nu remarcăm zelul cu care mass-media, cu mici excepții, propagă și exploatează aceste subiecte, o mass-media din ce în ce mai vădit anticreștină, fie din interes fie din ignoranță, fără cea mai mică preocupare dacă, ceea ce se răspândește, cu multă vâlvă, reflectă adevărul sau nu.

Ni s-ar putea răspunde că nu este în interesul financiar nici al mass-mediei nici al celor ce plătesc această publicitate și propagandă, să prezinte explicații lămuritoare, referitoare la subiectele respective, acest lucru căzând în sarcina Bisericii, însă, și noi putem concluziona că mass-media, în bună parte, departe de a fi imparțială, lucrează pentru orice sau oricine altcineva decât pentru Adevăr. Așa cum ne-a avertizat Mântuitorul Hrstos, *”nu poți sluji la doi domni : și lui Dumnezeu și lui Mamona”*. Cu regret trebuie să constatăm că ceea ce se vehiculează prin mass-media poate fi pus, din ce în ce mai mult, sub semnul întrebării, credibilitatea acesteia fiind îndoielnică. Știri bombă invadează

cotidianul speculându-se la maxim un anumit gust pentru senzational.

Asemenea bombe mediatice, lansate de curând, sunt cartea și respectiv filmul *”Codul lui Da VincI”* precum și *”Evangelhia după Iuda”*. *”Codul lui Da VincI”* speculează o idee dintr-o evanghelie apocrifă (falsă) denumită *”Evangelhia MarieI”* (Magdalena) – o scriere gnostică timpurie ale cărei idei sunt astfel transformate într-un eveniment epocal, care face acum înconjurul lumii. Ambele evanghelii sus-amintite fac parte din curentul filozofic gnostic care s-a cristalizat ca mișcare pseudo-creștină (fals-creștină) încă de la începuturile creștinismului, din primele veacuri creștine, vehiculând idei și teorii prin care erau combătute adesea dogmele oficiale ale Bisericii lui Hristos. Aceste evanghelii vin să continue șirul multor alte evanghelii gnostice, din care amintim : *”Evangelhia lui Toma”*, *”Evangelhia lui Filip”*, *”Evangelhia egiptenilor”*, etc.

”Evangelhia lui Iuda” a fost descoperită sub formă de manuscris de către un fermier egiptean în 1978, acesta vânzând-o unui negustor. După ce a zăcut 16 ani într-o cutie de valori, dintr-o bancă din Cairo, în așteptarea unui bun cumpărător, manuscrisul a fost cumpărat, în sfârșit, de către National Geographic care, în colaborare cu o echipă elvețiană, l-a restaurat și l-a tradus, iar acum îl promovează ca pe o « bombă » care, în opinia lor, ar putea distruge înseși fundamentele creștinismului(?!). Oare doar în acest fel promotorii acestei idei au putut să-i dea manuscrisului respectiv nota de senzational, care să permită exploatarea sa financiară maximă sau tocmai această idee se dorește, de fapt, a fi inoculată maselor largi de către autori anticreștini?

lată ce spune Louis Painchaud, profesor titular la Facultatea de teologie și științe religioase a Universității Laval (Québec), în legătură cu modul în care este promovată *”Evangelhia lui Iuda ” : «Atunci când au prezentat publicului larg manuscrisul, editorii au uitat” să spună că gnosticismul reprezintă o amplă mișcare de reevaluare, revizuire și rescriere a canonului creștin și că ’Evangelhia după Iuda’ este imposibil de evaluat în afara acestei prezumții metodologice»*.

În realitate, *”Evangelhia după Iuda ”* nu poate fi considerată nici cu cea mai mare indulgență un « cutremur » teologic, cum se dorește a fi. Ea este și rămâne doar una din evangheliile apocrife, care vehiculează idei gnostice și nu-i poate zgudui în credință decât pe cei neștiutori și ignoranți. Este inutil să menționăm că ea nu putea fi scrisă de nefericitul Apostol Iuda, care se știe bine cum a sfârșit, astfel că, din capul locului, este lipsită de orice valoare teologică, neaducând nici o informație demnă de luat în seamă și nefiind decât rodul imaginației unei/unor persoane cu convingeri gnostice. Din punct de vedere istoric, prezintă, însă aceeași valoare pe care o au și celelalte evanghelii

communion intime avec le Christ, le Grand Prêtre, car nous partageons la même réalité ensemble, le Christ lui-même, en tant qu’offrande à Dieu. Incompréhensible à nos esprits est cette unité de l’offrande avec celui qui la reçoit, comme l’affirme la Liturgie : ” Car c’est toi qui offres et qui es offert, toi qui reçois et qui es distribué, ô Christ notre Dieu ”.

Jésus nous dit aussi qu’il est venu *pour la vie du monde*, et les offrandes de la Liturgie deviennent les offrandes de Dieu à l’homme. Dieu sanctifie nos offrandes et nous les donne. Ce que Dieu nous donne est la communion au Saint Corps et Précieux Sang du Christ, par lesquelles les fidèles eux-mêmes sont sanctifiés. La communion au Corps et Sang du Christ nous unit au Christ jusque dans notre chair et nous devenons des véritables enfants de Dieu :

Nous ne partageons pas seulement son Nom, mais aussi son Être même, son Sang, son Corps et sa Vie.... Le Père nous reconnaît pour les membres de son Fils unique. Il retrouve sur nos visages les traits mêmes de son Enfant (4).

Nous sommes rendus ” saints ” par le Christ, par notre association ou communion avec lui. La sanctification des fidèles, c’est le but même de la Liturgie, comme nous rappelle Constantin Andronikof :

L’effet essentiel, global et concret que... la Liturgie de l’Église vise à produire chez les fidèles... est la *sainteté* ... Le sommet du processus sacramentel de sanctification sur terre est atteint dans l’Éucharistie (5).

Andronikof, se référant à saint Maxime le Confesseur et à saint Syméon le Nouveau Théologien, précise qu’il s’agit de la sainteté ” en puissance ” : ” Il n’y a là aucun mécanisme ni ‘magisme’. Le sacrement ne constitue pas la sainteté définitive en l’homme, il est pouvoir de sanctification (6) ”. Saint Cyrille de Jérusalem écrit : ” Si nous sommes saints aussi, nous ne le sommes cependant pas par nature, mais par participation, par ascèse et par prière (7) ”. Cabasilas exprime la même pensée :

La grâce, en effet, nous sanctifie par les dons sacrés, à condition qu’elle nous trouve convenablement disposés pour la sanctification. Mais si elle tombe sur des âmes non préparées, elle ne nous apporte aucun profit et nous accable au contraire d’un immense dommage (8).

Cette communion avec Dieu par la participation à la Divine Liturgie est une nourriture spirituelle, un ressourcement essentiel pour le chrétien, surtout celui dans le monde, qui doit faire face à toutes les exigences et assauts d’un monde de plus en plus déchristianisé et matérialiste. C’est le parallèle avec la nourriture corporelle, essentielle pour la survie du corps : Jésus a bien dit : *Ma chair est vraiment une nourriture et mon sang est vraiment une boisson* (Jn 6,56).

3. LA COMMUNION AVEC LES HOMMES

La Liturgie eucharistique est aussi une communion avec nos frères et nos sors, d’abord ceux qui célèbrent avec nous,

dans le même lieu et en même temps, et plus généralement, avec tous ceux qui célèbrent la Liturgie partout dans le monde, qui ont célébré ou qui vont célébrer la Liturgie dans tous les temps, sur la terre et au ciel. Tous participent avec le Christ dans la célébration de l’unique Liturgie mystique. Cet aspect de la Liturgie eucharistique est évoqué dans plusieurs prières de la Liturgie, où nous faisons mention de différents groupes de vivants (par exemple, à la Grande Litanie de Paix au début de la Liturgie), ainsi que les saints et les défunts. La participation des anges est explicitement mentionnée à la Petite Entrée, la Grande Entrée et au chant du Chérubikon.

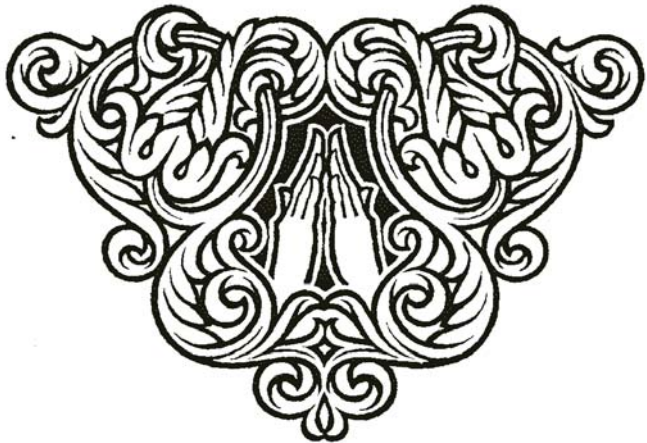
La communion eucharistique est le fondement même de l’Église, tel qu’en témoignent les Actes des Apôtres, les Épîtres de saint Paul et les écrits de l’Église primitive. La Liturgie est avant tout une action communautaire, l’adoration de Dieu, selon ses préceptes, par ceux qui partagent la même foi et qui se réunissent à ce but. Jésus a explicitement béni la prière communautaire :

Si deux d’entre vous sur terre s’accordent pour demander quoi que ce soit, ils l’obtiendront de mon Père, qui est dans les cieux. Car là où deux ou trois sont réunis en mon nom, je suis au milieu d’eux (Mt 18,19-20).

La participation du fidèle à la Divine Liturgie est donc une affirmation de sa communion avec tous les membres de l’Église. Les prières pour autrui permettent au fidèle de se dépasser, d’intercéder et de supplier pour sa communauté, sa ville, son pays, les autorités ecclésiastiques et civiles, les moines et moniales, ceux qui souffrent et peinent, les prisonniers, les malades etc., auxquels le fidèle peut ajouter des intentions de prière personnelles. L’amour pour le prochain se traduit dans la prière commune, la prière de tous pour tous, et se manifeste concrètement par le partage de la même coupe eucharistique.

par Paul Ladouceur – pagesorthodoxes.net

(* à suivre)

M & S A J U L BISERICII ORTODOXE ROMÂNE LA ÎNTRUNIREA MONDIALĂ A LIDERILOR RELIGIOȘI DE LA MOSCOVA, 3-5 IULIE 2006

În zilele de 3-5 iulie a.c. la Moscova a avut loc Întrunirea Mondială a Liderilor Religioși, organizată de Consiliul Interreligios al Federației Ruse, Consiliul Interreligios al Comunității Statelor Independente și Patriarhia Moscovei.

În cadrul sesiunii din 4 iulie, P.F. Părinte Teoctist Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, a adresat participanților un mesaj din partea Bisericii pe care o reprezintă, în care se spune: (...) „Ăpreciem în mod deosebit alegerea Moscovei ca loc de desfășurare a întrunirii noastre deoarece, prin poziția sa geografică și vocația oamenilor din aceste ținuturi, actualul teritoriu al Federației Ruse a constituit, de-a lungul întregii sale istorii, o adevărată răscruce de drumuri pentru multe credințe religioase, în timp ce religia poporului rus, Ortodoxia, s-a dovedit dintotdeauna „topos” spiritual, deosebit de prielnic dialogului constructiv intercultural și schimbului de valori autentice, create de către diferite popoare.

Întrunirea mondială a liderilor religioși prezintă o mare importanță pentru lumea contemporană, prin aceea că, pentru oamenii de credință de pretutindeni, ea constituie împlinirea unei sacre datorii de conștiință și chiar a unui imperativ moral.

În ciuda progreselor remarcabile din domeniul economiei, vieții materiale și cunoașterii științifice a lumii ce ne înconjoară, omenirea de astăzi întâmpină probleme greu de rezolvat. Terorismul, sub diversele sale forme și fanatismul de orice fel, conflictele militare și conflictele între civilizații, încălcarea demnității și sacralității persoanei umane, rasismul, sunt doar câteva dintre provocările lumii în care trăim cu toții. La acestea se adaugă și alte plăgi morale precum: traficul de carne vie, drogurile, șomajul și corupția, decalajul economic dintre țările bogate și cele sărace și prăpastia tot mai adâncă dintre grupurile înavuțite și populații întregi care, în multe părți ale planetei noastre, trăiesc în neajunsuri și mizerie. Prin toate acestea sunt afectate, în primul rând, unitatea și armonia umanității, ca microcosmos, iar mai apoi, integritatea întregii creații, ca macrocosmos.

La o analiză mai atentă, se poate constata că la originea acestora se află atitudini formulate și adoptate, la nivel de grup și individual, în virtutea anumitor convingeri și concepții despre lume și viață. Astfel se deduce că, în esența lor, problemele menționate sunt, în primul rând, de

natură spirituală. De aceea, considerăm că, pentru soluționarea lor, este absolut necesar aportul tuturor religiilor, ca factori determinanți în formarea mentalităților personale sau colective și a viziunii asupra realității înconjurătoare.

În acest sens, noi, liderii diferitelor religii, prin însăși întâlnirea de față, dovedim lumii că împărtășim cele mai înalte valori create de om, sub inspirație divină și că așezăm la temeliiile vieții sociale principii comune. Unitatea noastră se sprijină pe doi piloni adânc înfipti în conștiința întregii umanități, concretizați și exprimați în certitudinea că „cerurile spun slava lui Dumnezeu și facerea mâinilor Lui o vestește tăria” (Psalm 18, 1) și toți oamenii, indiferent de religie, din fire împlinesc cele ale Legii divine, având legea înscrisă în inimile lor (cf. Rom. 2, 14-15).

În spiritul acestei unități, se cuvine ca omul contemporan să conștientizeze faptul că existența sa poate și trebuie să fie orientată în sensul respectului reciproc, al coexistenței pașnice și armonioase și al înțajutorării. Demn de subliniat este că religiile oferă și mijloace pentru realizarea acestui deziderat. Suntem încredințați că, prin întâlnirea noastră, glasul miliardelor de credincioși, pe care îi reprezentăm, se va face tot mai auzit și urmat. Astfel, omenirea întreagă va putea păși, cu mai multă convingere, fermitate și sorți de izbândă, pe calea soluționării globale a gravelor probleme cu care se confruntă, ca și pe calea progresului ei spiritual”.

Buletin “Viața Cultelor”, 12 iulie 2006

precum se întâmplă eroilor kafkieni, ale căror întrebări existențiale rămân totdeauna fără răspuns valabil.

Pilda lui lov dă omului curajul de a răbda și de a căuta neîncetat spre Dumnezeu, chiar și atunci cînd se vede la capătul puterilor, întrucât în Dumnezeu, și numai la El, toate își află răspunsul. Cine ne poate cunoaște mai bine decît Cel care ne-a creat, cine poate avea răspunsul la misterul ascuns în străfundurile ființei noastre, dacă nu Bunul Dumnezeu ?

Făcându-se pomenirea lui lov, se supune atenției parcursul vieții unui om care a răbdat, a sperat, a așteptat și în cele din urmă a înțeles măreția lui Dumnezeu, care i-a născut în suflet nevoia de a se micșora, de a se smeri înaintea Necuprinsului. Prin tot omul care se raportează astfel la Cel ce l-a creat și care se socotește în permanent dialog cu El, avem încredințarea că lov este printre noi, că lov putem fi fiecare dintre noi.

Maria Batori

Din înțelepciunea părinților de demult

Un frate a întrebat pe un părinte oarecare, mare și iscusit întru înțelegerea Sfințelor Scripturi, zicând : Ce este, părinte, că toate scripturile tuturor Sfinților Părinți învață și mărturisesc cum că necazurile și ispitele sunt darurile cele mai mari, mai cinstite si mai iubite de Dumnezeu. Și cum că, primirea necazurilor cu bucurie și răbdarea lor cu mulțumire, este fapta cea mai iubită și mai plăcută lui Dumnezeu și mai folositoare omului decât toate celelalte bunătăți. Deci, acestea fiind darurile lui Dumnezeu cele mai mari, mai iubite și mai folositoare omului decât toate celelalte bunătăți, pentru ce nu le primesc oamenii cu bucurie și nu le rabdă cu mulțumire ? Ci de se întâmplă și vine cuiva, cu vrerea lui Dumnezeu, un necaz oarecare sau boală trupească, el îndată tânjește și se măhnește și nu este bucuros în toată viața lui să aibă necazuri, supărare și ispită sau boală trupească în lumea aceasta. A răspuns bătrânul : Aceasta, fiule, este din neadevărată, neîntreagă și necurată credință, ce au oamenii către Dumnezeu; că tot creștinul, mai ales călugărul, care nu primește cu bucurie și nu rabdă cu mulțumire ispitele în orice chip, acela să se știe că nu are credința cea adevărată și întreagă, în Hristos Dumnezeu, ci credința lui este amestecată cu necredință și creștinătatea lui este amestecată cu păgânătate și unuia ca aceluia să nu i se pară că va câștiga vreun dar de la Dumnezeu, pentru că darurile lui Dumnezeu, prin primirea

și răbdarea necazurilor se câștigă; precum însuși Dumnezeu zice : „Întru răbdarea voastră veți câștiga sufletele voastre”. Iar creștinul, mai ales călugărul, care are adevărată, întreagă, curată și bună credință către Dumnezeu, acela cu mare bucurie primește și cu mare mulțumită rabdă ispitele și toate necazurile ce-i vin, după voia și slobozirea lui Dumnezeu. El știe și crede că acelea sunt cununa adevărată și toată cinstea vieții veșnice. A zis lui fratele : Adevărat, așa este părinte, foarte mult m-am folosit de cinstitele tale cuvinte.

Și, iarăși, a zis un părinte : De-ți va trimite ție Dumnezeu vreo boală trupului, să nu cumva să te măhnești sau să te necăjești de aceasta, ca unul din cei necredincioși, de vreme ce Stăpânul și Făcătorul vrea să-ți lămurească și să-ți curețe sufletul tău, cu boala și pedeapsa trupului, ca un pururea purtător de grijă ce este, pentru viața și mântuirea ta. Iar tu făptură fiind, pentru ce să te măhnești și să te necăjești asupra Făcătorului tău, care te-a adus pe tine din neființă întru ființă și dintru ce nu erai întru aceasta ce ești ? Acela, văzându-ți și cunoscîndu-ți stricăciunea și îmbolnăvirea sufletului tău, pe care ai câștigat-o prin păcatele trupului tău, vrea iarăși să o lămurească și să o tămăduiască, prin boala și pedeapsa trupului tău, precum Însuși știe, cum și ce să facă. Iar tu, frate, cu tot sufletul și voința, primește toate întocmai, cele ce îți vin ție, după voia Lui, cele iuți și cele amare, ca și cele dulci, căci toate sunt bune și folositoare și mulțumește bunei Lui voințe și te roagă Lui ca să-ți dea răbdare până la sfîrșit. Așa să faci, frate și te vei mântui.

Cine este lov ?

Desăvârșindu-și creația prin zidirea omului, Dumnezeu nu l-a lăsat pe acesta la voia întâmplării, ci i-a dăruit, de-a lungul timpului, cărțile sfinte - ca îndreptar de viață morală și călăuză vie, în drumul către mântuire. Prin aceeași grijă dumnezeiască s-au alcătuit și celelalte scrieri, ca mărturii de viață și experiență duhovnicească ale oamenilor îmbunătățiți, ca să fie contemporanilor lor și viitorimii spre ajutor la vreme de nevoie.

Așa se face că găsim în ***Proloage*** (vechi texte românești din secolele XVII-XVIII, ce conțin cuvinte de folos duhovnicesc), învățătură pentru fiecare zi a anului, precum și pomenirile sfinților, mucenicilor sau cuvioșilor, pe care Biserica i-a rânduit în Sinaxar.

În ziua a 6-a a lunii Mai a fiecărui an se face pomenirea "Sfântului și dreptului lov" și ***Proloagele***, amintite mai sus, inserează relatarea din cartea cu același nume a Scripturii Vechiului Testament.

Fără nici o intenție de studiu sistematic ori de aplecare asupra problematicii privitoare la geneza, cronologia și paternitatea textului biblic - lucruri pe care le lăsăm în grija exegeților - ne propunem o scurtă privire asupra relației dintre Dumnezeu și om, între creator și creatură, în ***Cartea lui lov***. Prima constatare : lectura cărții ne induce percepția că tot ce se petrece cu lov ne privește personal. Oricât de vechi ar fi textul vizat, unghiul de discuție amintit îl plasează imediat în actualitate.

Putem observa cu ușurință calitățile morale ale personajului principal, care dă titlul scrierii, cadrul și contextul luptei sale duhovnicești, experiența existențială pe care o parcurge : neprihănirea acestuia, încercarea la care-l supune Satana, cu voia Domnului, ispitirile, discuțiile personajului cu cei trei prieteni ai săi, intervenția lui Elihu, unul dintre aceștia și răspunsul pe care Creatorul îl dă supusului său. O relatare plină de învățături și sensuri, asupra traiectoriei suferinței, întru demnitate, smerenie și răbdare (Domnul a dat, Domnul a luat. Fie numele Domnului binecuvântat !) și valoarea acesteia în fața lui Dumnezeu. La toate acestea, puțină lume se mai oprește să reflecteze astăzi,

în afara cunoscătorilor în domeniu, deși întâlnim adesea printre noi, „mutatis mutandis”, suferințe la fel de copleșitoare, pătimiri la fel de dureroase care, adeseori, dezumanizează. Nelimitata nuanțare a suferinței umane, în și prin fiecare dintre semenii noștri, ne crează impresia unui lov multiplicat la infinit. Curios lucru - deși explicabil - se recunoaște suferinței din ce în ce mai puțin (și nu restrângem sensul la coordonata fizică) adevărata menire, cea pedagogică. Un reputat teolog român contemporan, vorbind despre suferință, spunea că oamenii de azi, în graba și, poate, puținătatea credinței lor, nu mai au răbdarea de a cerceta suferinzii, suflătește sau trupește. Ba chiar aceștia supără, deranjează, agasează, încurcă pe semenii lor, care nu le mai acordă nici timp, nici bunăvoință. Or tocmai acest orizont al suferinței, care crează un anume context emoțional prielnic, alungă nepăsarea, indiferența și împietrirea sufletului și dă prilejul unei ascensiuni spirituale, către Cel ce ne-a creat. Singura condiție, absolut necesară, este dramul de credință și de iubire cu fapta.

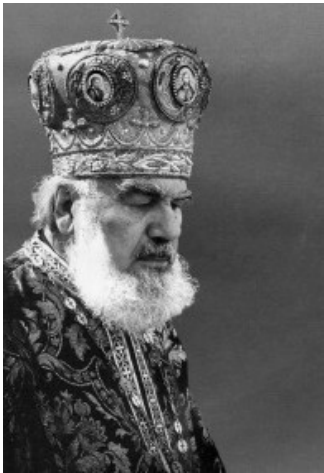
Ajunși la capătul lecturii despre cele întâmplare lui lov, ne-am putea întreba de ce găsim viața lui inserată în Cartea sfântă și de ce aceasta a rămas pildă, recomandată posterității. De ce? Pentru că suferința lui este una paradigmatică. lov insistă în așteptarea unui răspuns de la Dumnezeu, pentru a putea înțelege rostul durerilor sale, fără a slăbi însă în credință. S-ar putea crede, deopotrivă, că lov nu suferă exclusiv din cauza pierderii copiilor lui, a avuțiilor, a prietenilor, a demnităților avute, cât mai ales din cauza neînțelegerii planului divin și a reacției Creatorului la deplina lui ascultare. Îi lipsește, spunem noi, SENSUL. Și dacă Dumnezeu e SENSUL, lov se vede în afara Lui, intuiește golul. În final el primește răspunsul așteptat, răspunsul Domnului său. Astfel suferințele lui se metamorfozează în curată smerenie. Chiar dacă mai toată *Cartea lui lov* vrea să pună accentul asupra suferinței dreptului lui Dumnezeu, ceea ce contează finalmente este ceea ce se câștigă prin ea. Și lov dobândește esențial smerenia, oglindă și reflecție a înțelepciunii.

Pentru că a răbdat cu statornicie încercarea credinței, Domnul îl răsplătește pe lov cu daruri pământești, redându-i îndoit tot ceea ce pierduse. Dar mai mare răsplată decât aceasta este însuși răspunsul Creatorului, prin cuvinte adânci și atât de dense, încît par a prinde formă concretă. Poate de aceea lov spune că l-a văzut pe Dumnezeu: " Urechea mea auzise vorbindu-se de Tine; / dar acum ochiul meu Te-a văzut." Ce răsplată frumoasă!

Parcurgînd *Cartea lui lov* tot cititorul procedează, probabil, la un exercițiu de imaginație, substituindu-se personajului amintit. Fiecare cunoaște măcar una dintre fațetele suferinței și toți suntem chemați să-i atribuim un sens. Dacă sensul căutat nu ne direcționează către Dumnezeu, căutarea noastră rămâne sterilă, ba chiar am putea cădea pradă absurdului,

+ Bartolomeu, mitropolitul Clujului

Ortodoxia românească și Uniunea Europeană

Am meditat îndelung la procesul în desfășurare, al apropiatei admiteri a României în Uniunea Europeană.

Dumnezeu ne-a ajutat și am scăpat de povara comunismului, prin jertfele din Decembrie '89, adevărată piatră de hotar pentru o altă eră. Avem acum însă, o altă perspectivă : după ce ne-am confruntat cu Răsăritul bolșevic, de data aceasta ne îndreptăm cu fața către Occidentul European, ce se autodefineste drept "Europa" însăși și care ne invită să integrăm în ea, ca și cum noi n-am fi fost niciodată europeni.

În privința aceasta - dacă trebuie să fac o paranteză și vreau s-o fac - doresc să afirm că noi am fost dintotdeauna europeni și că nu poate fi vorba de o "intrare" a noastră în Europa ci de regăsirea noastră pe acest continent sau mai precis de regăsirea Europei în noi.

Este jenant să fim tratați ca niște primitivi, cu toată sărăcia noastră, uitându-se că dacă suntem astăzi săraci și oarecum rămași în urmă, datorită comunismului, este și pentru faptul că Occidentul însuși ne-a livrat, aproape gratuit acestui sistem. Lucrurile acestea se știu bine. Cred că Occidentul nu are dreptul să ne umilească, așa cum a încercat și încă încearcă : fără să fac politică, trebuie să subliniez atitudinea tot mai demnă a țării noastre în acest context și orizont european.

Nu așteptăm spiritualitate de la Occident, în sensul apofatic și inefabil al cuvântului, pentru că nu o are. Uneori suntem tratați ca niște balcanici, uitându-se că suntem poziționați la nordul Dunării și că, deci, geografic, nu facem parte din Balcani. Compatriotul nostru Alexandru Paleologu, om de rafinată anvergură intelectuală, spune că, la urma urmei, chiar dacă am fi balcanici, ce este rușinos în asta ? Platon, Aristotel și Sofocle tragianul, au fost balcanici, iar eu aș adăuga : toată doctrina teologică apuseană, a lui Toma d' Aquino s-a sprijinit pe balcanicul Aristotel. Iar dacă este vorba de civilizație, ar trebui să ne amintim că în jurul anului 1000, bazele și principesele Bizanțului se scăldau în băi de marmură în timp ce curtenii lui Carol cel Mare se scărpinau de păduchi și răie...

Așadar, dacă este vorba de o Europă, de adevărata Europă, noi am avut întotdeauna viziunea și conștiința apartenenței la ea. Europa este sinteza gândirii elene, a

spiritualității creștine și a civilizației romane. Este singura Europă pe care o recunoaștem dar și singura Europă care ni se refuză. Ni se propune în schimb o Europă construită eminamente pe economie și politică : nici cea mai mică adiere de cultură, că de religie nici nu mai este vorba. Dacă aceasta este Europa cu care suntem ispitiți, nu avem nevoie ! Mai degrabă invităm să se îndrepte Europa spre noi, ca să se redescopere pe ea însăși; noi nu avem, din acest punct de vedere, de cerșit (primit) ci de oferit.

Ce ni se propune ? Cu precădere economicul, "pâinea". „Pâinea”, în schimbul libertății. Acceptarea în această Europă este condiționată de pretenții aberante, de bizare acceptări concrete: homosexualitatea, viciul, desfrăul, sexualitatea exhibată, pornografia, adică tot ceea ce poate fi mai rău în viața unei societăți, un întreg cortegiu de rele, pe care noi, ca popor, în frunte cu Biserica sa și, din fericire, cu tineretul nostru creștin ortodox, le respingem cu toată fermitatea, pentru că nu dorim ca prețul „intrării” noastre în Europa să fie pierderea propriei noastre identități și demnități naționale. Așadar economie (mai avansată) - pâine - robie.

În al doilea rând ni se oferă „miracolul”, dar nu cel în numele lui Dumnezeu, ci cel al cutezanței umane exclusive: al zborului în cosmos, al electronicii, ingineriei genetice etc. Un „miracol” repetabil pe care să-l acceptăm fascinați, în locul minunilor, ca mărturii ale prezenței și lucrării lui Dumnezeu, față de om și în natură.

Și în al treilea rând, și tot pe filiera economică, ni se ia puterea și prin putere, autoritatea. „Marile Puteri” sunt legitimate astfel să decidă pentru națiunile mici, componente ale Uniunii.

Corupție spirituală, toleranță, fundamentalism religios

Verbul „a corupe”, în accepția etimologică grecească, înseamnă a altera, prin descompunere, dar deopotrivă și prin ... amestec.

Toate formele de sincretism religios, care ni se propun (începând cu New Age și încheind cu tot felul de combinații între diferite secte neoprotestante, ce alcătuiesc Federații „evangelice” și „evangelizatoare”) și care caută să ne amețească, prin oferte comode și seducătoare, sunt manifestări ale corupției spirituale. Este interesant de remarcat că, pe măsură ce aceste invazii devin tot mai radicale, aproape abuzive, ni se propune, repetat și stăruitor, „toleranța”. Bine este să știm că limita toleranței este acolo unde începe abuzul. Din momentul în care celălalt abuzează de toleranța mea, aceasta încetează și trebuie să înceteze.

În problematica și realitatea aceasta, personal, voi deveni intolerant, chiar cu riscul de a fi catalogat drept fundamentalist. La urma urmelor, dacă este vorba de intoleranță legitimă, primul „fundamentalist” a fost însuși Hristos, în confruntare cu diavolul: „Înapoia Mea, satan! „

RELAȚIA ACTUALĂ DINTRE ORTODOCȘI ȘI GRECO-CATOLICI ÎN ROMÂNIA*

Arhiepiscopia ortodoxă a Vadului, Feleacului și Clujului și Arhiepiscopia ortodoxă a Albei Iulia au realizat un studiu-sinteză, cu titlul de mai sus, pe care l-au publicat în editura „Renașterea” din Cluj-Napoca. Acesta cuprinde șase capitole: I. Ortodoxie și Greco-Catolicism în Transilvania, II. Situația statistică actuală a credincioșilor ortodocși și greco-catolici, III. Situația juridică a bunurilor parohiale, în legislația de dinainte de 1989 și în cea actuală, IV. Dialogul dintre Biserica Ortodoxă Română și Biserica Română Unită cu Roma (Greco-Catolică), V. Biserici ajunse în posesia greco-catolicilor: prin dialog, prin ocupare forțată și prin justiție, VI. Situația actuală a bisericilor greco-catolice.

Primul capitol începe cu „repere ale evoluției Bisericilor românești, într-o istorie tricentenară”.

“După căderea regimului comunist în 1989, se afirmă aici, Biserica Română Unită cu Roma (Greco-Catolică) a încercat impetuos să-și legitimeze revenirea în viața publică, însă nu atât în virtutea începuturilor sale istorice sau a normelor canonice orientale, cât prin propaganda de discreditare pe care a lansat-o împotriva Bisericii Ortodoxe Române, pe care a considerat-o vinovată în procesul lichidării ei în 1948. Toată această campanie de imagine a avut ca mobil necesitatea legitimării postdecembriste a greco-catolicismului. Acuzând Biserica Ortodoxă de abuz, greco-catolicismul a procedat el însuși abuziv, eludând realitățile prezente, dar și normele dialogului oficial dintre Biserica Ortodoxă și cea Catolică, ba mai mult, desconsiderând chiar dispozițiile Romei în acest sens.

În ultimă analiză, nu chestiunea patrimonială, atât de vehiculată, rămâne problema majoră a Bisericii Unite, ci tocmai poziția ei echivocă și deficitară în peisajul românesc postdecembrist.

În acest context, este absolut necesară rememorarea câtorva momente esențiale din istoria comună a celor două Biserici românești, dar și starea de fapt actuală, pentru conturarea unei percepții mai realiste asupra acestui subiect.”

Pentru interesul istoric pe care îl prezintă, redăm în continuare fragmente despre „Începuturile uniației în Transilvania”:

„Între secolele IX și XVII, după separarea bisericească a Apusului de Răsărit, au existat câteva încercări de unire bisericească, inițiate de Biserica Romano-Catolică în spațiul răsăritean.

Reforma i-a produs Bisericii Catolice un deficit de credincioși, pe care aceasta a încercat să-l recupereze prin atragerea ortodocșilor răsăriteni. Astfel, au avut loc Unirea de la Brest-Litovsk (1596), Unirea de la Ujgorod (1646) și unirile făcute în teritoriile cucerite de austrieci de la turci, la sfârșitul secolului al XVII-lea, respectiv în Croația, Slovacia și nord-estul Ungariei. Aceste uniri s-au realizat pe baza sprijinului monarhiilor catolice din Polonia și Austria și au cuprins un teritoriu vast, afectând câteva milioane de credincioși ortodocși.

La sfârșitul secolului al XVII-lea, Transilvania cunoștea o profundă metamorfoză politică. Statutul Transilvaniei s-a modificat complet, prin acțiunea de centralizare a puterii în mâna Vienei, urmărindu-se pierderea oricărei independențe a provinciei. Pe lângă factorul militar și administrativ, un rol important în acțiunea de expansiune și consolidare austriacă în Transilvania l-a deținut Biserica Romano-Catolică. Concurată de Reformă, aceasta suferise prejudicii serioase în Transilvania, așa încât întărirea pozițiilor sale nu se putea face decât prin convertirea românilor.

(...) Actul despre care s-a afirmat că reprezintă documentul fundamental al unirii cu Roma este așa-numitul „manifest de unire”, din 7 octombrie 1698, semnat de 38 de protopopi ortodocși. În declarație se preciza dorința liberă a clerului românesc de a se uni cu Biserica Romei, în schimbul privilegiilor de care se bucurau membrii acelei Biserici. Cu toate acestea, demersul unionist al semnatarilor ortodocși era condiționat de păstrarea întregului fond dogmatic și liturgic al Bisericii Răsăritene, stipulându-se că nerespectarea acestor condiții atrage nulitatea documentului. Reiese limpede că unirea nu era determinată de cauze religioase, de frământări de conștiință, ci de rațiuni materiale. Declarația de unire era redactată în limba română, pe prima pagină și în limba latină pe cea următoare. Documentul însă a dispărut și nu s-a mai știut nimic despre el până în 1879, când a fost descoperit în Ungaria. Cercetat de către istoricul român Nicolae Densușianu (de confesiune greco-catolică), s-a constatat că versiunea latină nu era altceva decât „falsificarea unui document public”. Dacă, în textul românesc, unirea cu Roma nu afecta fondul dogmatic al semnatarilor ortodocși, în cel latin se preciza că unirea s-a făcut prin acceptarea de către aceștia a întregii doctrine catolice. „Departee de a fi un act solemn al unirii”, conchidea Densușianu, documentul era un fals al iezuiților, iar nu emanația sinodului din 7 octombrie 1698. (...) Astfel, Biserica Unită din Transilvania apare în mod evident ca o creație politică a habsburgilor, fiind concepută drept instrument de supunere a românilor și de control al reformaților din Transilvania. Imperialii au dorit să creeze o ruptură între români, prin separarea religioasă a celor din interiorul arcului

adresat credincioșilor cu însuflețire, rugându-i să facă donații pentru continuarea lucrărilor. Acest apel a trezit un entuziasm neobișnuit în rândul ortodocșilor americani. Pacea a fost restabilită și construcția catedralei dusă la bun sfârșit.

Arhiepiscopul Ioan Maximovici a rămas credincios până la sfârșit căii alese de el, de a sluji cu devotament Biserica. Eforturile sale au fost îndreptate mai ales în două direcții : mai întâi, strictețea în tot ce se referea la Biserica Ortodoxă și la Tradiție (interzicea clerului său să participe la slujbele comune ”inter-creștine”, din cauza canonicității îndoielnice a unora dintre participanți, iar activitatea ecumeniștilor creștini i se părea la fel de îndoielnică.), precum și lupta sa împotriva ereziilor.

Precum Părinții din vechime, care s-au văzut siliți să acorde o atenție specială ereziilor triadologice și hristologice, arhiepiscopul Ioan a opus o rezistență statornică celor mai ”actuale” erezii ale contemporaneității – denaturării dogmei ortodoxe despre Fecioara Maria, în cadrul sofologiei. Arhiepiscopul Ioan combate ereziile actuale despre Sfânta Fecioară, arătând că denaturarea dogmei este caracterizată prin aceea că actualele mișcări ”marianice” manifestă o afinitate spirituală evidentă cu religiozitatea paracreștină.

Ultimii ani ai vieții arhiepiscopului Ioan au fost amărați de atacurile și persecuțiile adversarilor săi, cărora le răspundea totdeauna cu un calm netulburat, fără a se plânge sau a învinui pe cineva..

Abia împlinise șaptezeci de ani, când a murit, însingurat, cum a și fost mereu, de când devenise arhiereu.

În 1966, după trecerea în veșnicie a arhiepiscopului Ioan, în presă au apărut numeroase materiale atestând sfințenia sa: tămăduirile miraculoase, exorcizarea demonilor, ascetismul riguros al vieții sale, privegherea în timpul nopții, aparițiile sale după moarte, darul clarvizionii, pogorârea vizibilă a flăcărilor în timpul Sfintei Liturghii, prigoana feroce la care a fost supus și, în sfârșit, ceea ce nu toți au fost capabili să prețuiască (poate din cauză că acest aspect al sfințeniei era incompatibil, în opinia multora, cu rangul de arhiepiscop) — „nebunia lui pentru Hristos”. Vlădica își orânduia viața întemeindu-se pe Legea lui Dumnezeu, fără să se gândească ce stranii pot apărea faptele sale celor ce se conduc după criterii pur omenești. De obicei mergea pe jos, adesea desculț, vizitând spitale, aziluri și ospicii. Slujea desculț și în biserică. Vlădica era cunoscut ca sfânt, nu numai printre creștinii ortodocși, ci și în rândul credincioșilor de alte confesiuni. Așa, bunăoară, într-una din bisericile catolice din Paris, preotul acesteia, referindu-se la Fericitul Ioan Maximovici, încerca să trezească interesul tinerilor față de credință, prin următoarele cuvinte: ”Afirmăți că în prezent nu se mai întâmplă minuni, că nu mai există sfinți. De ce să vă prezint dovezi teoretice, când astăzi, pe străzile Parisului, umblă un sfânt – Jean cel Desculț !”

În toate spitalele europene se știa despre acest arhiereu, care era în stare să se roage toată noaptea pentru un muribund. Era chemat la căpătâiul bolnavului – fie el catolic, protestant, ortodox, evreu sau oricare altul – pentru că atunci când el se ruga, Domnul se milostivea. Era cunoscut și venerat de multă lume. La Paris, dispecerul căii ferate întârzia plecarea trenului până la venirea ”Arhiepiscopului rus”.

Însemnătatea Sfântului Ioan Maximovici, pentru omenirea secolului XX, este inestimabilă. El a fost denumit de întreaga lume ortodoxă – făcătorul de minuni al Shanghailui, Europei Occidentale și Americii de Nord.

În secolul nostru șovăielnic în credință, acest sfânt s-a asemănat marilor ierarhi din vechime, trezind o asemenea dragoste și venerație în rândul creștinilor, încât cinstirea sa a început chiar de la sfârșitul vieții sale pământești, în întreaga lume ortodoxă.

În zilele noastre de neputință duhovnicească asceții au devenit rari. Fie ca viața acestui ascet să însuflețească dreptcredincioșii creștini ai vremurilor noastre, să nu se lase cuprinși de lașitate, în nevoințele lor duhovnicești. Contrar slăbiciunilor și neajunsurilor noastre, ”Iisus Hristos ieri și azi și în veci este același” (Ev. 13. 8) și nu există nimic mai plăcut lui Dumnezeu decât viața sfântă pentru Hristos. Arhiepiscopul Ioan a fost un model al autenticității duhovnicești. Așa apare chipul său, dacă îi cercetăm viața, din punct de vedere duhovnicesc. Cu toate acestea mulți slujitori ai Bisericii, clerici și ierarhi de vază, l-au respins și chiar disprețuit, din păcate, pe Arhiepiscopul Ioan, în timpul vieții, deoarece, dintr-un anumit punct de vedere, el prezenta, pentru mulți, o imagine șocantă: încovoiat, cu părul zbârlit, cu veșminte uzate, cu o vorbire defectuoasă. Fermitatea voinței sale, îndreptată către cele dumnezeiești, calitatea care i-a permis să cucerească înalte culmi ale ascetismului, era considerată de unii drept orgoliu și obstinație gratuită. În ochii multora el nu era decât un bătrân încăpățânat și excentric, insistând asupra ideilor sale ”absurde”, legate de problemele Bisericii.

Fără îndoială, sfântul Ioan a fost trimis, ca un dar de la Dumnezeu, oamenilor vremurilor de apoi. La vremea când surogatul a devenit o normă în toate sferele vieții, când adevăratul Duh al credinței lui Hristos a devenit atât de rar, încât majoritatea au uitat de însăși existența Lui, sfântul Ioan poate fi considerat un model.

Sfântul Ioan a dat tonul potrivit al adevăratului apostolat în lumea modernă și poate fi considerat, cu îndreptățire, părinte duhovnicesc și păstor preaiubit.

Internet

Sfântul Ioan Maximovici, cel “nebun pentru Hristos”

Sfântul Ioan Maximovici (1896 –1966) este considerat de către creștinii ortodocși de pretutindeni, unul din cei mai mari sfinți ai secolului XX. El a fost un mare teolog, inspirat de Dumnezeu și “nebun pentru Hristos”, un zelos ierarh misionar și un apărător al săracilor, un ascet desăvârșit și un părinte iubitor al orfanilor.

Urmaș vrednic al primilor apostoli, el a dobândit de la Dumnezeu puterea de a tămădui sufletele și trupurile suferinde. Având darul străvederii, el cunoștea și răspundea gândurilor oamenilor, înainte ca aceștia să și le exprime. Fericitul Ioan răspânda o putere ce-i atrăgea pe oameni, mai mult chiar decât nenumăratele sale minuni. Aceasta era puterea iubirii lui Hristos – marea taină inaccesibilă înțelepciunii lumești.

Acum în Ceruri, el nu încetează să se roage și să-i cerceteze pe cei ce-l cheamă în ajutor, după cum mărturisesc minunile și tămăduirile înregistrate peste tot în lume. Este sărbătorit în ziua de 2 iulie. Arhiepiscopul Ioan s-a născut în regiunea Harkov, din sudul Rusiei, pe moșia Adamovka, în familia de nobili Maximovici, la 4 iunie 1896. La botez a primit numele de Mihail – în cinstea Arhanghelului Domnului. Era un copil firav și blând. Nu-i plăceau jocurile zgomotoase și deseori era adâncit în gândurile sale. lubea animalele, mai ales câinii. În copilărie se deosebea de ceilalți copii printr-o religiozitate profundă. Colectiona icoane, cărți duhovnicești și istorice. Cel mai mult îi plăcea să citească Viețile Sfinților.

La vârsta de 11 ani a fost trimis la școala militară din Poltava. În acești ani l-a întâlnit pe episcopul Teofan al Poltavei, vestitul ascet, care a rămas pentru el un model de sfințenie până la sfârșitul vieții.

În 1914, Mihail a absolvit școala de cadeti și, urmând vocației sale intime, a hotărât să intre la Academia Duhovnicească de la Kiev. Părinții însă au insistat să se înscrie la facultatea de drept și, din ascultare, el a renunțat la dorința sa. Anii de maturitate și terminarea studiilor au coincis cu începutul Revoluției Bolșevice, al cărei scop a fost să conducă lumea către anticreștinism.

În 1921, în timpul războiului civil, emigrează la Belgrad împreună cu familia. În 1925 a absolvit facultatea de teologie. În 1926 a fost tuns în monahism și hirotonit ca

ierodiacon în mănăstirea Milkovo, luând numele de Ioan. La sfârșitul aceluiași an, părintele Ioan a fost hirotonit ca ieromonah. Între anii 1929-1934 a fost profesor la seminarul teologic “Sfântul Ioan Botezătorul” din Bitol. În anul 1934 s-a luat hotărârea de a fi înaintat la rangul de episcop. În ceea ce-l privește pe părintele Ioan, deosebit de smerit, nimic nu putea fi mai străin năzuințelor sale decât acest lucru. Cineva, care-l cunoștea, povesteste cum l-a întâlnit în acea vreme la

Belgrad. El i-a spus că se afla în oraș chemat, din greșală, în locul unui oarecare ieromonah Ioan, care urma să fie făcut episcop. A doua zi el i-a comunicat acelei persoane că situația era chiar mai proastă decât crezuse el, deoarece chiar pe el voiau să-l facă episcop!

Hirotonirea sa întru episcop a avut loc la 28 mai, anul 1934. A fost trimis în China, în eparhia Shanghaiului. Aici el desfășoară o activitate rodnică în organizarea unor societăți filantropice și de binefacere, aplanează conflicte religioase și ridică o catedrală.

Odată cu venirea comuniștilor la putere, colonia emigranților ruși din China a fost nevoită să se refugieze și de acolo, majoritatea prin insulele arhipelagului filipinez.

În 1949, în insula Tubabao, în lagărul pentru refugiați, locuiau aproximativ cinci mii de refugiați ruși. Insula se afla în calea uraganelor sezoniere. Într-o convorbire cu localnicii, un rus și-a exprimat teama de uragane, însă aceștia i-au spus că nu există motive de îngrijorare, întrucât “sfântul vostru binecuvintează insula în fiecare noapte, din toate cele patru părți”.

În anul 1951, arhiepiscopul Ioan este trimis în Europa, mai întâi la Paris, apoi la Bruxelles. În Europa Occidentală, Vlădica acordă un interes constant nu numai diasporei ruse, pentru care trudea neobosit, ca și la Shanghai, ci și populației locale. El primește sub jurisdicția sa Bisericele Ortodoxe din Olanda și Franța. Unicul preot ortodox al Misiunii de la Madrid a fost hirotonit de el. În ceea ce privește America – aici activitatea sa de arhipăstor s-a realizat cel mai deplin.

Arhiepiscopul Ioan Maximovici poate fi considerat ocrotitorul Ortodoxiei în Lumea Nouă.

În anul 1962, la cererea a numeroși credincioși, ce-l cunoșteau de la Shanghai, a fost invitat la San-Francisco, cea mai mare eparhie ortodoxă din America la acea vreme. La San-Francisco a găsit, însă, comunitatea scindată și construcția mării catedrale, în cinstea icoanei Maicii Domnului-Bucuria Tuturor Necăjiților, oprită. Vlădica Ioan s-a

Ortodoxie românească militantă

carpatic, de cei aflați în exteriorul lui, precum și să amenințe pozițiile confesiunilor reformate din Transilvania, prin întărirea catolicismului în principat.

La 25 iunie 1701, în Alba Iulia, Atanasie (Anghel) a fost instalat oficial ca episcop unit, sufragane al arhiepiscopiei romano-catolice de Esztergom, Ungaria. Au urmat zile grele pentru ortodocșii din Transilvania, pentru că mulți preoți și credincioși nu au acceptat uniația.

Veacurile XVIII și XIX sunt martore ale zbuciumatei istorii a românilor din Ardeal, dezbrinați confesional. Este adevărat că au existat și momente de conlucrare, unul fiind cel legat de revoluția de la 1848. (..)

Unitatea de acțiune a românilor și colaborarea dintre ortodocși și uniți s-au manifestat cel mai pregnant la sfârșitul primului război mondial, când, toți transilvănenii au aderat, în 1918, la Unirea cu România, moment care a condus și la o regândire a rolului și locului Bisericii Unite în cadrul noului stat românesc. Atunci a fost exprimată și dorința refacerii unității confesionale a transilvănenilor, rămasă doar în stadiu de intenție, datorită Concordatului dintre Vatican și statul român, în 1927. Prin acest tratat, Biserica Romano-Catolică devenea un cult privilegiat în România, în timp ce Biserica Unită decădea din rangul de „Biserică națională” (pe care-l avea împreună cu Biserica Ortodoxă), la acela de simplu rit al Bisericii Catolice. Cu toate acestea, între 1919 și 1940, zeci de parohii împreună cu preoții lor, au părăsit unirea în mod colectiv, iar câteva mii de credincioși și zeci de preoți au părăsit, în mod individual, Biserica Unită și s-au integrat în Biserica Ortodoxă. Ultima încercare oficială de refacere a unității religioase, în perioada interbelică, s-a datorat mitropolitului ortodox Nicolae Bălan din Sibiu și mitropolitului greco-catolic Alexandru Nicolescu din Blaj. La apelul comun al acestora, în 27 februarie 1939 a avut loc o mare adunare națională bisericească la Alba Iulia, favorabilă reunificării bisericești. Izbucnirea celui de-al doilea război mondial a compromis însă și această inițiativă. Anii 1944-1948 au fost dramatici în istoria României, prin instaurarea regimului comunist. La 4 august 1948 a intrat în vigoare noua Lege a cultelor, care

impunea un regim restrictiv tuturor confesiunilor, supuse unui control strict din partea autorităților comuniste. S-a pornit de la „premise culpabilității” Bisericii majoritare, ca instituție „mistico-religioasă”, obscurantistă, tipică pentru toate celelalte. Exercitându-se presiuni asupra conducerii acesteia, în perioada 1945-1946 au fost pensionați mai mulți episcopi ortodocși și desființate mai multe eparhii. Din 1945

până la sfârșitul anului 1948, Biserica Ortodoxă Română a pierdut 10 episcopi, dintre care trei au murit în condiții suspecte, iar ceilalți șapte au fost pensionați forțat și exilați în mănăstiri sau nevoiți să părăsească țara. Între 1949 și 1950, alți cinci arhieri au fost pensionați forțat. Prigonirea Bisericii Ortodoxe a început înaintea celei îndreptate împotriva Bisericii Unite. Nici celelalte culte nu au fost ferite de opresiune. O prezentare a modului cum au înțeles comuniștii să respecte libertatea de conștiință, o realizează biografiile publicate ale celor 2544 de clerici arestați și persecutați de către regimul comunist, mulți dintre ei pierzându-și viața în închisori: 1888 ortodocși, 235

greco-catolici, 172 romano-catolici și alții de alte confesiuni. În iulie 1948 guvernul comunist a denunțat unilateral Concordatul cu Vaticanul, iar prin Decretul nr. 243 din septembrie 1948 Biserica Unită rămânea cu două eparhii. România avea, la acea dată, a doua Biserică unită, ca mărime, din estul Europei. Conducătorii comuniști de la București au luat mai întâi măsuri de limitare a puterii și a influenței acestei Biserici, în spațiul public românesc, pentru ca în toamna anului 1948 să o lichideze. Punctul culminant al acțiunii coordonate de guvernul Petru Groza, împotriva Bisericii Unite, din toamna anului 1948, avea să fie congresul sau adunarea de reunificare de la Cluj, din 1 octombrie 1948. Cei 37 de delegați (dintre care 5 protopopi), reprezentând 431 de preoți uniți, vor semna „Proclamația” de unire a credincioșilor uniți cu Biserica Ortodoxă Română și un „Apel” către credincioșii uniți, prin care erau îndemnați să se alăture confrăților ortodocși. La 18 octombrie 1948, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a ratificat actul sinodal de primire în cadrul Bisericii Ortodoxe a credincioșilor uniți iar la

21 octombrie a avut loc la Alba Iulia festivitatea oficială de primire.

Asupra acestui fapt major se pot face câteva observații: În primul rând, autoritățile statului comunist, precum și conducerea Bisericii Ortodoxe Române au prezentat hotărârea de la Cluj din 1 octombrie 1948 drept un act de reunificare a întregii Biserici Unite cu Biserica Ortodoxă. Uniții consideră însă actul de la Cluj drept o declarație a unor particulari, care nu-i implica deloc pe ceilalți credincioși uniți. Considerăm că adevărul este undeva la mijloc. Cei 37 de delegați reprezentau, totuși, 431 de preoți uniți. Pe de altă parte, evenimentele care s-au succedat ulterior au arătat că la actul de la Cluj au aderat o bună parte din clerul unit și majoritatea credincioșilor uniți.

A doua observație se referă la rolul Bisericii Ortodoxe în acest proces. Prin primirea uniților în Biserica Ortodoxă, acestora li se oferea posibilitatea de a-și continua practicarea vieții religioase, în singura Biserică de limbă română, cu aceeași Liturghie și cu aceleași ritualuri pe care ei le adoptaseră încă din 1701. Pe credincioșii de rând îi interesează foarte puțin dacă la o slujbă bisericească este pomenit papa de la Roma sau mitropolitul de la Sibiu; ei sunt mulțumiți să constate că botezul, nunta, înmormântarea sau împărțășania sunt adevărate și pe înțelesul lor. Această certitudine nu putea fi departe de sentimentul că, forțați sau nu, ei se întorceau de unde plecaseră. Statisticile de după 1989 o confirmă din plin. Credinciosul simplu nu-și trăiește credința în funcție de circumstanțele administrative, ci exclusiv prin relația lui directă cu eternitatea.

În același timp, Biserica Ortodoxă Română a devenit adăpostul a numeroși clerici greco-catolici, care nu acceptaseră revenirea la Ortodoxie și care lucrau, ca funcționari oficiali, în administrația centrelor eparhiale, putându-și exercita cultul în particular.

Reacția ierarhilor uniți, față de participanții la adunarea de la Cluj, din 1 octombrie 1948, a fost foarte dură. Ei i-au excomunicat pe toți participanții, precum și pe toți preoții care au semnat pentru reunificare.

În schimb, integrarea clericilor și a credincioșilor uniți în Biserica Ortodoxă s-a făcut fără a li se cere o mărturisire publică de acceptare a confesiunii ortodoxe. Hirotoniile clericilor greco-catolici, actele liturgice și Sfintele Taine săvârșite de aceștia au fost considerate valide.

În 28 și 29 octombrie 1948, cei 6 ierarhi uniți au fost arestați. O dată cu arestarea lor a început și un val de arestări ale protopopilor, canonicilor și clericilor uniți, care își declarau fâțiș lealitatea față de propria lor Biserică. La 1 decembrie 1948 a fost emis Decretul nr. 358, prin care Biserica Unită era desființată.

După căderea regimului Ceaușescu, în decembrie 1989, Biserica Unită a ieșit din ilegalitate, redobândindu-și

libertatea. Ierarhii ei însă au fost nevoiți să constate că locașurile de cult și alte proprietăți, care înainte de 1948 aparținuseră greco-catolicilor, erau acum în proprietatea și folosința ortodocșilor. Numai că toți acești ortodocși nu erau altceva decât foștii greco-catolici sau urmașii lor. În deplină libertate și în pofida pronosticurilor generale, ei au optat pentru menținerea lor în Biserica Ortodoxă și se consideră îndreptățiți să-și păstreze și să folosească locașurile de cult moștenite de la părinți, pe care le-au întreținut pe propria lor cheltuială, în care au fost botezați, cununați și în care și-au practicat viața liturgică. Când sunt întrebați de ce nu-i restituie Bisericii Unite locașurile lor de închinare, ei răspund: “Întrebați-i pe protestanții din Cluj, Sibiu sau Brașov dacă se pune măcar problema ca ei să-i retrocedeze Bisericii Catolice catedralale care i-au aparținut înainte de reformă. Respectivete locașuri au trecut la reformă o dată cu credincioșii lor. De ce oare ni s-ar aplica nouă alte standarde?”

Istoria anilor de după 1989 este caracterizată de lupta pentru apărarea sau câștigarea unor bunuri, de stabilirea unui cadru legal, care să rezolve solicitările, dar care să țină seama și de realitățile concrete, de încercarea de rezolvare a problemelor, pe calea dialogului central sau local. Toate acestea au fost de natură să provoace un context tensionat, care nu le-a permis celor două Biserici românești să se implice suficient în serioasele probleme ale societății contemporane.” (va urma)

Buletin „Viața cultelor”, 12 iulie 2006

Legătura cu Biserica, mărturie de viață creștină autentică

Sunt între semenii noștri oameni care afirmă, cu candoare sau indiferență, că sunt credincioși, că-și cunosc apartenența confesională dar nu frecventează biserica și nu participă decât arareori sau deloc la Sfânta Liturghie duminicală. Sinceritatea mărturisirii este jenantă atâta vreme cât, botezați fiind, deci relaționați sacramental cu Biserica, viața lor religioasă este nesemnificativă și redusă probabil la prilejurile marilor sărbători: Paști, Crăciun sau Bobotează. Justificările pentru neparticiparea la viața liturgică a Bisericii invocă lipsa unei obișnuințe îndelungate în acest sens, implicit lipsă de evlavie și slabă moștenire din familie, program de muncă și de viață încărcat etc.

Sunt de asemeni creștini care-și evaluează doar religiozitatea individuală, mărturisind că se roagă acasă, citesc Sfânta Scriptură și scrieri de zidire sufletească în general, urmăresc emisiunile religioase radio/tv și se străduiesc să săvârșească totdeauna binele.

De remarcat este o categorie specială, discutabilă, de creștini al căror absentism se explică fie prin reținerea față de sfințitul slujitor care, chipurile, nu le-ar împlini așteptările și cerințele lor sufletești (cuvântul de învățătură și cântarea stranei neatractive, locașul impropriu reculegerii), fie prin antipatia față de persoane din anturajul preotului (colaboratori, membri ai Consiliului sau Comitetului parohial), care încearcă să facă ordine în biserică. Am putea adăuga și o oarecare parte din tineret care consideră că n-are nimic comun cu frecventarea bisericii (aceasta aparținând, ca modalitate de socializare, doar adulților și vârstnicilor), fiindcă Biserica nu face parte din viața sa.

Pot fi socotiți realmente buni și adevărați creștini cei din categoriile înșiruite mai sus? Nicidecum, căci aceștia cultivă o idee falsă despre calitatea de creștin și despre coordonatele vieții religioase autentice, atâta vreme cât ignoră locașul de cult, care este prin excelență spațiul rugăciunii de obște și al întâlnirii și comuniunii tainice cu Hristos euharistic.

Viața religioasă a creștinului comportă două aspecte: cel particular și respectiv cel comunitar (din

cadrul cultului divin public, desfășurat în biserică). Dincolo de evlavie, reculegerea și religiozitatea individuală, altfel ziditoare și bineplăcute lui Dumnezeu, adevărata viață creștină se trăiește în sânul obștii bisericii, din care facem parte și de care ne simțim legați ca enoriași.

Dintotdeauna creștinii s-au simțit frați între ei, în comuniune, pe baza mărturisirii comune de credință, alcătuind același trup care este Biserica. Iar Biserica, așezământ dumnezeiesc de mântuire, are în centru Sfânta Liturghie, unde se săvârșește Sfânta Euharistie iar credincioșii se împărtășesc cu însuși Trupul și Sângele lui Hristos. Cu această convingere ajungem să înțelegem de ce, la începutul creștinismului, cei ce lipseau de la biserică mai mult de trei Duminici consecutiv, erau excluși din comunitatea creștină de care aparțineau.

Adevărații creștini sunt cei care participă cât mai des, susținut, la Sfânta Liturghie, în Duminici și sărbători. Atmosfera de caldă comuniune și rugăciunea de obște din biserică, încununate de primirea Sfintei Împărtășanii, dau naștere unui sentiment de frățietate și unitate în duh, aduc armonie interioară, echilibru și tărie zbuciumului, neliniștilor și îngrijorărilor noastre, stimulează mărinimia, blândețea și omenia creștină.

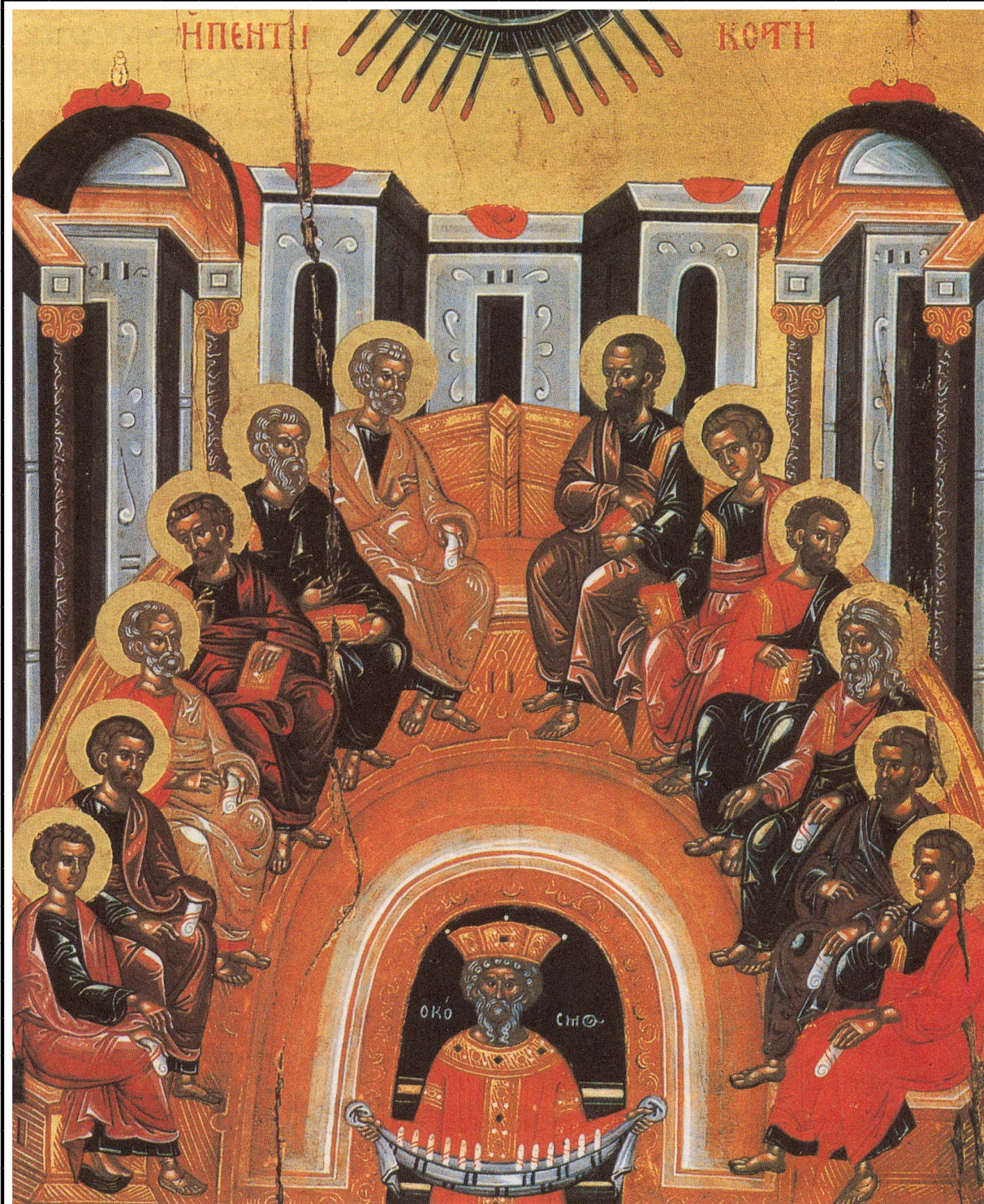
Multe și mari sunt „minunile din Sfânta Liturghie”, înțelepte și ziditoare sufletește sunt cele ce auzim, vedem și trăim în sfânta biserică și de atâtea ori revelatoare pentru viața noastră. Reculegerea în fața unei simple icoane, un cuvânt de învățătură împărtășit de către preot, cântarea cuviincioasă a stranei, o slujbă după rânduială și respirând evlavie ne sunt de mare folos și spre îndreptare. Numai în comuniune cu Hristos și Biserica Sa (cler și popor) sporește viața duhovnicească înaltă și curată, la care putem năzui.

Vă încredințăm că și în biserica Așezământului ortodox românesc „Înălțarea Domnului” din Montréal se depune toată strădania spre împlinirea așteptărilor și nevoilor sufletești ale celor ce-o cercetează, îi doresc propășire și îi sunt atașați cu jertfelnicie.

Părintele Nicolae – Note de lectură

Binecuvântat ești Hristoase, Dumnezeul nostru,
Cela ce preaînțelepți pe pescari ai arătat,
lubitorule de oameni, Mărire Ție!

Trimițându-le lor Duhul Sfânt,
Și printr-înșii lumea ai vânat,

Prea Sfântă Treime, miluiește-ne pe noi.

Doamne, curățește păcatele noastre,

Stăpâne, iartă fărădelegile noastre,

Sfinte, cercetează și vindecă neputințele noastre,
pentru Sfânt numele Tău.